

Напрошенням опікунам від „Шершеня“ в альбом.

Хіба не завжди, або принайменше не у всіх народів, сходиться з правдою правило, що вказівки годинника мулять в бігом часу за ним посувати ся, або, що колеса поступу доконче мулять точити ся в перед. Можливе, що воно так є у кого иньшого, що се правило є обовязкове у всіх других націй, — бо у нас ні; воно про нас, чи то скорше ми про нього, якось не дуже хочемо знати. Ми навіть на перекір цілому світові силкуємо ся докизати, що вказівки годинника можуть показувати також час, посуваючи ся назад-гуз, а поступом можна назвати також хід рака. Та нехай-би — вольному воля, ще й до того на американській землі. Нехай собі всякий розуміє поступ по своїому, і по своїому його коментує; щоб лиш тільки то коментоване поняття поступу не надто уже воляло — рутенським свинством...

Але до річи.

Якоб перед пів роком поміж нами народив ся наш юханий, питомий, руський поступ. Сейчас — як і пристало на руський поступ — надув ся і гаркнув. Гаркнув здорово на всіх і на вся, бож прецінь на се він і руський поступ, а такий ажже-ж може бути мислимий без вишкірювання зубів і гаркання на всіх і на вся.

Та отсе, булоб для нас байдухе, колиб не обставина, що се гарканє починає спорадично звертати ся в нашу сторону. А що вже у нас з давен давна така „поведенція“, що як до кого пють, то він мусить відповісти „на здоровле“, тому і нам вже хотьби сама чемність приказує, на роблені закиди, чи то пак гарканя, зі сторони „поступового Шершеня“ дещо відповісти.

І колиб вірити словам „Шершеня“, то на нашій душі збрала ся вже така копація прегрішностей, що і шибениці для нас мало.

Тому то розберім усі ті закиди „по пунктам“ і придивім ся кождому з особна. В числі 14-ім, у статі „Ще одно слово о тім — що, не так складно, як гадалось“ закидає ся, що „головачі і босове від Г. К. Р. С.“ по перше: „положили ухвали конвенційні“, по друге: „самі собі пейди попідвиснали“, по третє: „самі на свою руку редакторів приймають і викидають“, по четвєрте: „самовільно, за народний гріш гавзи купують“, по п'яте: „і т. д., і т. д.“...

Перше: „положили ухвали конвенційні“. Панове головачі від „Нового Союзу“, будь ласка, скажіть: які ухвали? Конвенційний протокол писав і подав до публичного відома, друкуючи його зі своїм підписом у „Свободі“, такий ваш приклонник, тепершній ваш урядник. Здаєть ся, се найменше буде коштувати вас труда, поспитати його, чи протокол друкований хоч йотою різнить ся від писаного ним самим, а з якого копію він заховав у себе. Провіривши в сей спосіб автентичність і достовірність друкованого протоколу, возьміть його у руки і переходіть ухвалу за ухвалою; перейшовши їх, скажіть: котра з них є зломана?... Ухвалюючи всі позначені

приступив в члени Славянського Емігр. Товариства, зміну назви нашої організації хотів перевести...

Але ось тут і весь камінь преткновения, який не дає спати панам від нового Союзу. Се правда, що конвенція ухвалила змінити назву „Р. Н. Союз“ на „Гр. катол. Руський Союз“, і се також правда, що ця зміна не переведена. Але панове, на милість Бога, се-ж хіба вже не поломане ухвали конвенції. Можливо, що найшов ся дехто такий, кому більше може ще як вам на тім залежало, і то з цілком иньших мотивів, як ваші, аби ся ухвала була точно і як найскорше переведена; а однак і він мусів погодити ся з обставиною, що обовязує тут державне право є трохи сильніше навіть від ухвал конвенції. Се ж хіба досить ясно розтолковав лоср у письмі поданім в числі 45-ім „Свободі“, з 10-го падоліста 1910-го року. І коли наші виєпі, духовні круги погодили ся з фактом і признали, що конвенція, в якій прецінь беруть участь не лосри, але самі робітники, може щось такого ухвалити, що покаже ся опієді з правничої точки немислимим до переведення в жите, і не роблять уже з сего ніякої квестії, то ви, самі поступовці, вольнодумці і прочая і прочая, нараз прийняли на себе ролю найпревнїших оборонців — *horribile dictu* — греко-католицизму. Тільки один — вибачте, — „манкамент“ виказує ваша греко-католицька і мотив є аж надто брудний. Ви, опираючи ся виключно тільки на ті ухвали, оснували нову організацію, і то навіть проти волі оглядніших ваших одиниць. Неможливість переведення сеї ухвали у нас, віобрала вам розумну рацію ество аня і полове орудіє агітації. І тому то, щоб ратувати діло, почате кількома крикунами, *volens-nolens*, мусілисте вчепити ся кирині і брехні. Але панове, всяка кириня, отже навіть і руська — все таки повинна мати якісь свої границі.

Лишас ся непереведена ще тільки одна ухвала конвенції, іменно, що „Свобода“ має бути побільшена на 12 сторін. Ваша рація, але і ся ухвала в найкоротішій часі буде переведена. Чомуж не переведено її сейчас, „в 24 годин по ухвалі конвенції“? Тому, бо побільшене такої великої часописи, як є „Свобода“, є трохи більше скомплікованою справою, трохи трудніше, як непрячимо кажучи, перероблене батькових штанів на сина. Власне в тій справі рішають тепер відділи, належачі до Р. Н. Союзу на підставі роієсланих до них циркулярів. Але і в тій справі се не є „поломане ухвал“ з нашої сторони. Протівно, ми мали на оці виключно тільки добро каси Р. Н. Союзу, не хочучи наражувати її на видатки і кошти. Маєте поміж собою досить фахових людей, досить таких, що розуміють ся на друкарстві, нехай вони самі оцінять, чи є можливо видавати часопись такого формату, як „Свобода“ на 12 сторін за 10 цт. в місяць. Та ж і за „Шершень“ платять члени по 10 цт. — а який його обєм і формат, а який „Свобода“? І тому то ми здержали ся з виповненням сеї ухвали і віддали її до поновного голосовання відділам. Чи ви, бувши на нашім місці, моглиб поступити інакше, наколи-б вам добро організації лежало на серці?

Отже і в тім случаю не може бути мови про „поломане конвенційних ухвал“. Так вкажіть тепер ласкаво фактами, де і в чім сі ухвали поломано, бо бачте, кричати на підставі чогось урєсового, неіснуючого, се знають тільки люди, яких звичайно замикають в домах божевільних, та яким апікують від часу до часу драстичну медицину: нафтан безпеченьства, а в вашім случаю намордник!...

Се раз. Друге: „вони самі собі пейди попідвиснали“. І опять відсилаємо добр. крикунів від „Шершеня“ до протоколу конвенційних ухвал: винайдіть ласкаво ч. 48 „Свободи“, 4-а сторона, 3-а шпальта, стрічка 40, 41, 42 і 43 з гори; найшовши се, попросіть когось з найсердечніших ваших друзів, аби вам протягом пів години лив зимну воду на голову. Доперва по сій операції прочитайте повиспі стрічки з „Свободи“ і дотичний закид з „Шершеня“, а вже по сїм скоро гляньте в зеркало. Ручамо, що ваші власні міни не будуть того рода, аби їх мож назвати мудрим.

Скажете може, що там є установлена платня секретарям по 100 дол. в місяць. Ваша правда. Але є секретарі попри діловодство в „Р. Н. Союзі“, ведуть ще і діловодство в „Молодечім Р. Союзі“ і за сю роботу, після ухвали конвенції в Філадельфії одержують окремо по 5 доларів місячно. Сеї ухвали на конвенції в Клівленді не занесено, отже тим самим вона є в повній силі до тепер, і на сій підставі загальна платня секретарів виносить по 105 дол. на місяць.

Се два. Третє: „вони самі, на свою руку редакторів приймають і викидають“. Цілком певно, бо до сего дала нам конвенція повну власть. Прощу ласкаво піти до оптика, купити собі добрі окуляри і прочитати дотичний уступ з конвенційного протоколу, поміщений в числі 48, 4-та сторона, 1-ша шпальта, 27-ий і 28-ий рядок з долини. Рація була-б кричати, коли-б ми робили протівно; але кричати за се, що ми виповнюємо наложений на нас обовязок; се вже пахне аж надто, скажім так делікатно: кириною.

Се три. Четвєрте: „Вони самовільно за народний гріш гавзи купують“. Ваша правда, бо не тільки, що „купують“, але навіть вже купили. З приязни до вас можемо зробити ще більше і навіть зрадити вам тайну, де його купили: в Джерзі Сіті, при Греді вулиці, число 83. Зовсім рішучо, що там. Що в тім випадку ми забули піти до вас о пораді, то тим разом ще вибачте; але, бачте, ми зробили се тому, бо гадали, що конвенція вибрала нас, а не вас урядниками Русько-Народного Союзу. Правда, що так? Если отже вибачте нам і се признасте, то, будь ласка, скажіть, що є обовязком уряду, чи там упрати якоїнебудь організації? Попрі сповнюванє кардинальних обовязків, чи не дбайливість також про матеріальне і духове добро організації? Коли ми дійдемо вже так далеко, що і се нам признасте, — а признати чейже, як мудрі люди, а не кириники, мусите, — то ми осмїляємо ся попросити вас, взяти олівець в руки, і числити разом з нами.

Отже так: до сих пор Р. Н. Союз платив за рент „Свободи“ і льокало Головного офісу з дочисленням найпотрібніших поправок, які мусів робити своїм коштом, пересічно по 150 доларів в місяць, або 1800 доларів річно. Сі гроші платили члени в чужий карман, і вони для організації були раз на завсїгда пропащі. Куплений дім коштує 13.500 доларів; за 7 літ, сими дотепер зовсім пропадаючими грішми, він буде в повні виплачений; а позаяк по купленю дому платити Р. Н. Союз рент сам собі, гроші за рент лишають ся в його власній касі, отже і дохід Р. Н. Союзу збільшить ся о повних 1.800 дол. річно за 7 літ, то є до сего часу, аж буде в повні покрити виложена на дім сума. Але і протягом сих перших 7 літ Р. Н. Союз з купленого дому має гарний дохід; іменно процент, який ховає від льокатора кождий властитель кам'яниці в свій карман, приходить ме в касу Р. Н. Союзу. А він легко приносить-ме около 7 до 8 процент від суми куна дому, отже такий процент, який не дає ніякий банк в світі.

Просимо тепер сказати нам, чи ми, купуючи дім на власність Р. Н. Союзу, не зділали як найліпше для фінансового добра організації? Ваш закид, „що сама реперація того гавзу має коштувати не багато, лиш \$6000“, є цілковито скоплений з воздуха, і коли ви своему інформаторови за сю відомість залатили якийсь гонорар, то веліть йому сейчас звернути гроші. Що деякі зміни треба було поробити, се зовсім природна річ. Але їх мусілоб ся робити так само і рівнож своїм коштом в кождім домі, виняятім під друкарню. Їх робив свого часу д. Ардан своїм коштом, коли переніс „Свободу“ зі Скrentон до Нью Йорку, їх мусіли і ми зробити, коли опісля перенесли її з Нью Йорку до Джерзі Сіті. Такі „реперації“ буде мусів завсїгда робити кождий, хто буде переносив друкарню до помешканя, яке не було вже спеціально збудоване на друкарню. Зрештою, в тій самій справі, кому сего ще мало, нехай прочитає число „Свободи“ з 16-го лютого с. р.

Що дім куплено в Джерзі Сіті, а не десь в якісь дірі, де „сонце не освітять і желізниця не ходить“, се не тому, що „Порт-Артур“ мав „гути“ валитися, але тому, що Джерзі Сіті, се неначе складова частина метрополії Злучених Держав, Нью Йорку. Тут бє живчик фінансового і духового життя усеї Америки, тут роблять перший крок на амер. землю наші емігранти, тут часопись може найдешевше і найліпше сповняти свою задачу для добра усеї нашої суспільности. Тут нема найменшої обави, щоб вартість землі спала в долину; протівно, вона з кождим тижнем все підносять ся. Що дім куплено не в самім Нью Йорку, але в Джерзі Сіті, то се тому, бо в Нью Йорку ціни за землю незвичайно високі; з другого боку, як вже сказано, Джерзі Сіті попри дешевші ціни на землю має всі ті самі прикмети, що і Нью Йорк, який лежить в віддаленю цілих 3 м. нуті їди тунельом.

Отсе і діла тайна, чому куплено дім і для чого його куплено не дїйде, але в Джерзі Сіті. Зрештою, ми заявляємо отсим публично, що наколи будуча конвенція не одобрить купна дому, ми готові звернути усю ціну купна з замкненими очима; ми певні того, що на сїм домі не страшно, протівно, заробимо гарний гріш.

Найхарактеристичнішим з усіх закидів у „Шершеню“, є „і т. д. і т. д.“ Тут вже, бачите, навіть і брехунам бракло теми, і вони закінчили діло класичним „і т. д. і т. д.“, негаче недоказуючи чогось страшного, немов приготівляючи загальнє щось нове, небувале, а що вони і є самі гаразд не знають, чого ще вони самі не вєпіли видумати.

Та цур їм. Нехай думають. Ми кінчимо, звертаючи увагу загалу на се, якими то нікчемними дорєгамма способами воюють кириники проти нашої організації. А навязуючи до слів, якими почалисьмо, констатуємо факт, що мимо того, що сі панове крикливо присвоюють собі монополі поступовости, нічого нового до тепер не доказали: кириня, се прецінь не поступ, а протівно, назадняцтво, гідне капітства, а не людей, що мають претенсії до чогось ліпшого.

Урядники Русько Народного Союзу.

ВІД ГОЛОВ. УРЯДУ Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ.

Розмет за місяць марець 1911.

Розхід за місяць Марець с. р. єсть:
За померших членів або їх жени і за випадки каліцтва.

В. 47. Лаврінок Федь	\$1000.00
„ 45. Суходольський Кап.	1000.00
„ 7. Тима Юрій	1000.00
„ 1. Кавалко Ігнатий	1000.00
„ 2. Микитак Василь	1000.00
„ 209. Гінда Анна ж. Теодора	400.00
„ 92. Ягрожий Гел. ж. Сильв.	400.00
„ 174. Галишак Катер. ж. Ів.	400.00
„ 43. Мишковський М. ж. Ів.	400.00
„ 70. Пацала Мар. ж. Теодоз.	400.00
„ 174. Турлянич Михайло	1000.00
„ 67. Данилець Григорий	100.00
„ 2. Маціовський Теодор	100.00
„ 99. Предзімський Петро	100.00
„ 165. Скрабут Антін	100.00
„ 189. Грегорович Антін	100.00
„ 82. Гапик Михайло	100.00

Разом \$8,600.00

Платня Гол. уряд. за марець	270.00
Адміністр. Союзу за марець	133.19

Весь розхід виносить \$9,003.19

Розмет платить 11.686 членів на ціле посмертне (кождий по 72 цт.) і 1657 членів на пів посмертного (кождий по 36 центів).

Крім того кождий член платить за орган „Р. Н. Союзу“ по 10 центів, на Резервовий Фонд по 5 центів, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Відних по 1 центі, на Еміграційний Фонд по 1 центі.

Член на ціле посмертне платить 90 центів, а на половину посмертного 54 центів.

Дм. Капітула, гол. предсід.

А. Шаршонь, гол. касієр.

С. Ядловський, гол. сєкр.

МАРТА БОРЕЦЬКА.

ІСТОРИЧНЕ ОПОВІДАННЯ.

(Дальше).

Нарід дізнав ся о тім вінчанні і густими лавами валився около дому Борецької, очікуючи появи Ксені. Побачивши її, голосними окликами оказував свою радість і провожав княгиню, котра йшла здумлена і перестрашена такою наглою переменою своєї долі... Відна! мов та молода голубка, що вихована під крилом матері, видати нараз своє тихе гніздо, розбурхане вихром і сама, де-сь з якусь незнаму просторонь несеся, кадармо хотіла би вона слабкою силою ніжних крил оперти ся сильним філім бурі... Вже Ксеня стоїть перед жертівником коло молодця; вже відбудується як торжественний обряд; — вона вже женою... Але ще не встигла на того, хто має бути віднині владителем її долі... О слава священика прав матері і невинної покірності славянських дівчиць!... Сам новгородський архієпископ, Теофіл, благословив молоду пару. Ксеня ридала в обіймах матері, котра з горячою любов'ю горнула до серця свою дочку і Мирослава, свого сина. Всі урядники склали в честю свої щирі привіти. Йосиф Ділянський, німецький горожан, запросив нового вожда в дім Ярослава. „Ти не маєш родителів“ — говорив він: вітчизна уважає тебе за свого. Нехай же головний хоронитель новгородських прав там, де добродійний князь утвердив ті права своєю печатю, і де Новгород бажав утворити нині нововіччаних!“

„Ні!“ — відкавала Марта; „смерть Івана не переломив ся о щит Мирослава, ще не обатрив ся його кровю за Новгород!“... А звертаючи ся до Ділянського промовила тихо: „О вірний друже Борецьких! нехай я хоть в сей день, в останній раз, буду сама посеред своєї родини!“

І вийшла Марта з церкви із своїми дітьми. Урядники не важили ся йти за нею, тільки нарід розступав ся перед молодою парою; знамениті жінки засипали дорогу самими цвітами до самого дому посадника. Мирослав провадив красуню, утомлену Ксеню, а нарід дивив ся на неї і подивляв, бо ніколи не бачив іще такого чудесного образу. На переді поступала Марта, за нею йшло її двоє синів. Чужосторонні музиканти йшли у віддалі і грали веселі пісні. І всім стало любо в ту годину; дорожники забули на ту небезпеку і війну; радість сяла на лиці кожного; кождий отець, поглядаючи на красавого молодця, гордив ся ним мов би своїм власним сином; кожда мати, віддаючи молоденьку жінку, хваляла ся нею як своєю милою дочкою. Марта тішила ся тою щирістю народу; хмара недавньої задумчивости щезла з її очей; вона дивилась на всіх з усміхом сердечної вдячності.

Від часу смерті Ісаака Борецького в його домі стало глухо й сумно, мов би там замешкало горе і жалю. Тепер той дім знов украшав ся дорожними килимами і богатыми німецькими тязьгами; всюди від світла падали орісні судини, а вірні слуги Борецьких з сердечною радістю витали молоду пару. Входили до богатих комнат, а Марта сідала за стіл із своїми дітьми. З матерною любов'ю гляділи на них, цілує Ксеню, і всю свою душу виливала в сердечній розмові. Ніколи ще рідна донька не видала ся матері такою милою як нині; вся любов, все привчання матері до Ксені заволоділо Мартою, і вона віддала в ту хвилину самим тільки родинним частем.

„Ксеню!“ — сказала Марта: „ніжне, тихе твоє серце чує тепер нове щасте — супружю любов, перед котрою уступають всі другі чувства. В недолі жінщина не раз вносить горе і проливає сльози в жалю; але в супружній любові знаходять молоденька жінка сиди і рішмість, якої можуть їй завидувати і герої!... О любі мої діти; тепер відкрито вам тайну мого серця!“

Марта дала знам руною, і численні слуги удаляють ся.

„Був час — озвала ся Марта дальше — і ви самі ще пам'ятаєте, коли ваша мати жила єдиною для свого супруга і для родини в тишині свого дому, боляла ся і уникала всякого шуму і гамору народу, а тільки в божі храми являла ся на вулицях міста; не знала я ні вольности, ні рабства, а виповнюючи солодкий закон любові, не думала, що суть ще другі закони на світі, від котрих залежить доля і недолі людей!... О щасливі часи! мліє спомини про вас витискають ще нині горчі слези в мої очі!... Хтож пізнає нині вашу матір? Колиш малодушна, байдужа, живуча в спокою, — нині в твердую нілою духа проводить на Раді Старішню, являється на Вадимовім місці посеред численного народу, каже умовкнуті тисячам, говорить на вічу, ахляє народом як море, бажав нині і проливу крові — та, котра перше на сам спомин війни відвертала ся в отрахоми!... Що-ж тепер діється в моїй душі? чому ж така дивна перемена там зайшла? яка сила дає мені владу над умами горожан?... Любов, одна любов до вітчизни, до того добродійного героя, котрий жив тільки для своєї вітчизни! Коли в останній раз мав він виступити в поле против Литовців, ходив задумчивий і неспокійний; нарешті відкрив кені свою душу кажучи: „Я могу положить голову в тій війні, де кров потече ріками; наші діти ще молоді; з моєю смертю умовне голос Борецьких на віки, не буде вже прославляти вольности і вливати в серця горожан любові до вітчизни. Нарід слабкий і легкодушний: йому потрібна поміч великої душі у важких і рішучих хвилях. Я передвизжую небезпеки, а найнебезпечніший для нас московський князь, що тайно бажав здавити Великий Новгород... О вірна подруго моя! успокой мое болоче сердце... Древні літописи заховали нам імена славних славянських жінок — присягни днес, що ти їх ще перевищиш! присягни, що ти заступив в народних радах місце Ісаака Борецького, коли його вже не буде на світі! присягни, що будеш вічним ворогом неприятелів новгородської свободи, що умреш хоронителькою наших прав! Тоді — тоді і я умру спокійно!“

Я зложила присягу... Він погіб, разом з моїм частем... Не знаю, чи лили ся слези з моїх очей на гріб малого мого мужа... Я не о слезах тоді думала; я обожала свого мужа, і в моїй груді палало серце, щоб воскресити в собі його душу. Однак я чула ся ще неприготована, щоб оповити таку велику задачу! Тоді вглянула я глибоше в людське життя, шукаючи корму для свого духа: мурі оповідана древности, приміри історії, досвіді віків — просвітили мій розум. Я говорила, а старці з подивом слухали слів жінчини; добрий нарід любить і славить мене; урядники й достойники довіряють мені, знаючи, що я думаю тільки о славі Новгороду; лиш вороги й завистники... не лапили їх, а гордаж ними: всі знають мої діла; тільки ви, лиш ви одні, знаєте тепер і таке жерело. О Ксеню! нехай я послужу тобі приміром; а ти, молодче, вибраний сину мого серця, бажай тільки зрівнати ся з моїм мужем! Він любив жінку і свої діти, но радісно був би віддав себе і нас в жертву вітчизні! Гордість, любов слави, героїчна чеснота суть свістками великого мужа. А слаба жінщина має са слези і сльозу любові; чуючи в своїм серці небесне вітхенне любові, вона може навіть перевищити великодушність самих великих мужів і сміло сказати судбі: не страхаю ся тебе! Так і колись княгиня Ольга любов'ю до свого мужа Ігоря заслужила безсмертну пам'ять; так і Марта буде подивляти потомство, коли клевета до споминуватиме її діла в будучих літописах!“

Весь той час слухали діти мовчки, а кожде слово матері перешивало їм серце незвичайним огнем; вкінці зі слезами припали до груді матері. Марта поблагословила свої діти і удаляла ся до дальших комнат; вона хотіла спочити, тільки сон не зачав очей.

В саму глибоку піснич чує Марта тихий стук до дверей. Вона відчиняє

двері — і входить чоловік в суровим видом, в одній не-руській, з довгим литовським мечем, з золотою на груді зв'язкою. Склонив смиренно голову, представляючи себе довірним послом Казимира, від якого приносить важне і тайне письмо. Але Марта відразу пізнала хитрі замисли чужостороннього гостя і не дотинаючи ся писем з гордою скромністю сказала: новгородська жінщина не знає Казимира; я не возьму його грамоти!“

Хитрий Поляк хвалить героїню Великого города, котру знають навіть у віддалених краях, котру величають навіть чужосторонні королі і народи; порівнює Марту з великою донькою Кракова і називає її Новгородською Вандою... Але Марта слухала його рівнодушно. Дармо славить Поляк могучість свого володаря, щасте союзників і горе його ворогів, — Марта гляділа гордо на посла, не відзиваючи ся.

Посол говорить дальше: „Казимір великодушно жертвує для Новгорода свою поміч. Бажайте, а польські полки оточать вас своїми щитами!“

Марта задумала ся...

„А коли вас спасемо — мовив посол — тоді!“

Тут посадника бистро глянула на него...

„Тоді вдячні Новгородці повинні узнати Казимира своїм добродієм і — господином!“, котрий безперечно не заведе їх довіря!“

„Замовкни!“ — грізно промовила Марта.

Здуманий посол замовк; та по хвили, стидуючи ся своєї малодушности, підніс голос наново, стараючи ся доказати коначну погібель Новгорода, коли Казимір не оборонить його від московського князя...

„Ліпше згинуть від руки Івана, ніж спастись від вашої!“ — з відразкою відповіла Марта. „Коли ж ви не були людяними ворогами народу руського? Коли то світ уповав на слово польське? Чи то давно, як сам невірний Амурат дивувався вашому віроломству? І ви смієте ще думати, що великодушний нарід впаде на коліна перед вами? Тоді Іван справедливо міг би вам докоряти зрадою вітчизни. Ні! сая подобає ся небу, то ми згинемо в мечем в руці на побовищи, але перед Поляком не покори́мося ніколи — ніколи!... А тепер віддали ся! бо сні сходять сонце освітити тебе в новгородських мурах, ти будеш з неславою видалений. Так, Марта є люблена своїм народом; но історія каже нам недовірати Литві і Польщі... Отсе відповідь Казимірові!“

Посол віддалив ся.

На другий день представляв Новгород величавий образ: з одної сторони движене воєнне табору, з другої блеск народного бенкету, який справила Марта в знак родинної радості. По всіх уличах роздавав ся звук оруж. Всюди являлись горожане в шеломах і в панцирах; старці сиділи на великій вічній площі і розказували о війнах надсвіданим молодцям, що горнули ся густо около них і перший раз віддали на собі лиску зброю; а рівночасно накривали слуги численні столи коло Вадимового місця. Розійшов ся голос дзвона, і всі горожане усели за столи; узброєні поклали коло себе оруж і пирували. Щедрою рукою подавано страви. Борецькі угощали нарід з небувалою багатливістю; Мирослав і Ксеня ходили около столів і просили горожан веселити ся. Молодий полководець говорив з кождим по дружньому; молоденька його жінка витала всіх сердечню. В той день представляли Новгородці одну родину — а Марта була матір'ю тої родини. Вона сідала за кождим столом, називала горожан своїми милими гістьми, слугувала їм, розмовляла з ними приважно, хотіла бути рівною всім — а видавала ся царичею! Голосні оклики сердечности й радости стрічали її на кождім місці і товаришили їй; коли вона говорила — всі мовчали; коли мовчала — всі хотіли говорити, щоб славити й величати посадницю.

За першим столом і на перших місцях сиділи найстарші з новгородських старців, котрого отець пам'ятав ще Александра Невського, хоч то

князь.

му 200 літ уже минуло. Внук з сивою головою привів того старця на народний бенкет. Марта привела до него нововіччаних; старець поблагословив молоду пару і сказав: „Жайте мої діти, але не переживайте новгородської слави!“... Сама посадниця надала йому в орбіний кубок вина; старець випив його, а слаба кров почала в ній бистріше кружити. Він звернувся до Марти кажучи:

„Марто! я був свідком твоїх уродин на березі Невы. Хоробрий Молинський занеміг в таборі і військо не хотіло бити ся аж до його визволення. Тоді мати твоя прибула до него з Великого города; і коли ми равили німецьких лицарів, коли твій батько блідий і слабкий, указував нам дорогу до їх святого прапора — тоді ти родила ся... Перший твій плач був для нас ознакою поспіху; але Молинський упав мертвий на тіло німецького магістра Рудольфа, котрого повалив він власною рукою!... Финський ворогбит, що проживав тоді на березі Невы, віщував, що твоя доля буде колись славна!“

Тут не докінчив старець і умовк. Марта не допытувала ся дальше, бо не хотіла виявляти своєї цікавості.

Всі урядники разом з Мартою і її дітьми usługували народowi. Чужосторонні купці украсили велику площу різноцвітними пірамідами, на котрих виставлені були імена й герби вільних німецьких міст. Навкруги пірамід, в великих котах, лежали чужосторонні товари — то був дар Марти для народу. Мармурова статуя Вадима увінчана була вінцями і лаврами, а в горі видне було імя Мирослава, котре сам Ділянський вписав. Горожане, увидівши в почесні імя своє полководця, кликнули радости, а Марта з чувством обняла сердечного друга, дякуючи йому за оказану честь для її дитини. Всі Новгородці тішили ся, не думаючи о будучности. Один тільки Михайло Хоробрий не хотів брати участі в народнім торжестві; він сидів задумчивий коло Вадимової статуї і мовчки острів меч на її підніжжю... Цілий торжественний бенкет закінчив ся пізно ввечері спільним пообранням народу.

Незадовго вернув гонець з города Пскова і на Вадимовім місці вручив грамоту степенному посадникові. Посадник перечитав її з сумним видом віддав писмо Марті.

„Други!“ — озвала ся Марта до знайомих горожан: „Псковитяне, як добрі братя, бажать щастя для Новгорода... Так вони говорять, але змісто війська дають нам рада — і то які ще ради: ожидати всего від ласки Івана!“

„Зрадники?“ — закликала всі горожане.

„Нагідні!“ — повторили чужосторонні купці.

„Відомстимо їм!“ — говорив нарід.

„Погордою!“ — відповіла Марта. І тут вона роздерла писмо, а на однім окравку написала до Псковитян: „Доброму желанню не віримо, радами вашими погорджуємо, а без вашого війська обійдемо ся!“

Новгород, обурений союзниками, почав тепер з більшою ревністю зброїти ся. Що дня виправляно післанців до новгородських областей з розказом, щоб вислали військо. Жителі невських берегів, великого озера Ільменського, Онеги, Мологи, Ловати, Шелони, одні за другими являлись в головнім таборі, в котрім Мирослав умістив новгородських горожан. Ревність, підприємчивість і розум до воєнних діл того молодого полководця чудували самих досвіданих в бою борців. Сходило сонце вже його оглядало при ділі; він установляв полки, учив їх, який порядок захватити належить в поході, учив скорих рухів і несподіваних нападів. Новгородські жінчини стояли в віддалі і гляділи цікаво і з укрітим страхом на той образ битви. Межи табором а Московською брамою міста вносили ся пагірок; туда звертали ся очі Мирослава, як тільки порив вітру розвівав тумани пороку. Там стояла разом з матір'ю сердечна його жінка Ксеня горділа ся Мирославом, коли він махом блискучого меча виправляв ціле військо в рух, літав орлом посеред полків — покликав, і одним

словом стримував відділи своїх товаришів. Часом покотили ся з її очей дрібні слези, але се лиш хвилювало, і вона з миленьким усміхом сейчас їх отирала, коли мати глянула на неї. Часто сходила Марта з високого пагірка і губила ся в густім замінанню межи нечисленними рядами війська.

Надійшла вість, що Іван опісля вже до Великого Новгорода зі своїми хоробрими, досвіданими в бою полками. Новгородське військо не все ще згуртувало ся; очікувало ще підмоги з дальших новгородських сторін. Але верховна Рада дала полководцеві розказ, а Мирослав вірвав покрыву з „хоругви вітчизни“... Хвилю вітру розвівав хоругву по воадусі; розніс ся гримітний оклик: „Братя! в поле!“ Серця родичів і жінок стрепенули ся...

Тисячі двигнули ся і виступають в перед; перший і другий тисячі складали ся зі знаменитих новгородських горожан і опитані; їх одежа вишарпала ся від других богатством, оружа блискотом, постава вишмем духом, серця вишмем огнем; кождий воїн міг похвалити ся ділами своєї мужности або чесними ранами...

Михайло Хоробрий ішов в ряді з другими як простий жовнір. Молодий Мирослав вняв його за руку, вивів перед полк кажучи: „Честь нехай буде славним борцям! доводи сами знаменитими мужами!“

Михайло хотів глянути на молодця з погордою, але його зір змішав ся на вид Мирослава.

„Молодче!“ сказав він: „я ворог Борецьких!“

„Але ти — друг новгородської слави!“ відповів Мирослав.

Михайло обняв його і сказав: „Ти хочеш моєї смерті!“

За тим першим полком поступала дружина великодушних, під начальством радного в Любеки. Знамя їх виображали дві оплетені руки над палаючим жертівником з надписом: Дружба і вдячність! Вони враз із Новгородцями складали головний полк, жителі з над Онеги і Волхова передовий полк, жителі Деревської області праву руку, жителі Шелонської області ліву руку, а борці з над Невы творили сторожу. Мирослав приказав війську стати на рівнині. Посеред війська явила ся Марта і сказала:

„Воїни-други! в останній раз нехай звернуть ся ваші очі на сей славний і величавий город — його доля вписана тепер на ваших щитах! Небавком побачимо ся із сльозами радости або розпучи: або вас прославимо як героїв, або стядати ся будемо малодушних. Если вернете із побідою, то щасливі родичі й жінки новгородські, що обіймуть своїх дітей і мужів; если вернете побіджоні, то будуть щасливі сироти, бездітні вдовиці!... Тоді живіці поважуватимуть умерлими!“

„О мужі великодушні! ви йдете спасти вітчизну й на віки утвердити святі наші закони. Не для зброю йдете в нерівну борбу, а для оборони наших вольностей і нашого щастя. Поборіть ненасатного ворога — і тоді помримо ми з ним! До нині Бог любив нас; до нині говорили народи: „Хто против Бога, той против Великого Новгорода!... Бог з нами — йдіть!“

Затрубили в труби й вдарили в бубни. Мирослав вивів ся з обіймів молоденької жінки. Марта положила руку на молодця і промовила тихо: „Спокойнє пам'ять матері!“

Мирослав сів на гордого коня, блиснув мечем і військо двигнуло ся, виваючи гримко: „Хто против Бога й Великого Новгорода!“ Хоругви розвівали ся, оруж звеніло й сяло, земля стогнала від кінського тупоту — а в туманах пороку укрили ся грізні тисячі. Новгородські жінчини не могли адержати сліз; во Ксеня вже не плакала — вона спокійно й з силою душі озвала ся до матері: „В тій борбі будь для мене приміром!“

Не много жителів остало ся в Новгороді; по відході війська запанувала в ній гробова тишина. Торгова частина опустошилась... Вже не розкладають там сторонські купці своїх дорожніх пакетів, ліки склали, наповнені боюської землі, стоять з... до нікого на княж...

еще, де молоді борці люблять славити ся вправою і силою в героїчних і-грищах. Недавно ще шумний і во-ловнячий Новгород видав ся тепер мешканцем мирної победности. Всі хра-ми отворені від рана до півночі: священики не здимають із себе риз, свьчки не угасають перед образами, таміан курить ся неустанно в кади-лах, і богомольний сьпів не умовкає на крилосах. Нарід товпиться в церк-вах: старці і жінці приклоняють богобоязно коліна. Непевне ожиданє, страх і надія хвилюють серця жите-лів мов дика буря морськими хвиля-ми, а люди, стрічаючись по улицах міста, не видять друг друга... Така то судьба народів! вони сьміло при-вивають далекі небезпеки; але уви-дівши їх з близька, стають боязливи-ми й малодушними! Одні лиш город-ські урядники держать ся спокійно — і одна Марта сильна душою, тру-дючи на раді, мов на великій площі посеред горожан і весела між своїми. Донька не уступає матери в ознаках вишнього спокою і кріпить ся видом її героїчного духа. Обі разом прожи-вають дні й ночі — разом навіть хо-дили до верховної Ради.

Перший післянець Мирослава най-шов Марту й Ксеню в саді. Ксеня підливала цвєти; Марта сиділа під широкими галузями старого дуба в глибокій задумі. Мирослав писав, що військом держить ся несподівано до-бре; що всі знамениті борці увірятьо його у своїй дружбі, а найбільше із всіх Дмитрій Сильний; що Іван по-лучив свої полки із Тверськими пол-ками й що вже наближає ся; що сла-вий московський воевода, Васильй Образець, йде наперед, і що холм-ський воевода є головним по князю начальником.

Незадовго явив ся і другий го-нець: він приніс вістку, що Ново-городці розбили відділ війська Іваново-го, і вняли в неволю п'ятдесят мо-сковських дворян.

Третій гонець приніс писемо, в котрім рукою Мирослава написане бу-ло одно тільки слово: борець. Тут адригнулось серце Марти: вона по-спішила на велику площу, сама у-дарила в вічевий дзвін і обьявила го-рожанам, що у тій роковій хвилі рі-шаєть ся судьба Великого города. Відтак станула на Вадимовім місці, устромила зір на Московську дорогу, і довго глїдла недвижно. Сонце вже сходило... вже лучі його падали, но не було ще жадної вісти. Нарід очі-кував тривожно і поглядав на поса-дищу. Уже зближав ся вечір... і Мар-та сказала: „Я виджу тумани по-року“...

Всі руки підняли ся до неба... Марта не говорила довго ні слова... Закривши знов очі, кликнула сум-но: „Мирослав убитий! Іван побі-дителів!“

І кинула ся в обійми нещасної Ксені...

(Дальше буде).

Сфанатизовані рабівники честі.

Последніми часами сфанатизовані рабівники людської честі дістали майже тифову горячку. В кождім числі їх пресвітеріанської шмат-ки, „Соджуз“, (Sojuz — по англійськи читає ся „соджуз“), віс таким „посту-пом“, що „бідний рабівник“ як пере-читас, то йому очі отворять ся ще раз так широко, як отворені сьуть в дійсности.

Ви лицеміри! киришники! Ради до-ляра, ради якого-такого „вишнього“ етновислика послугуйте ся найпідлі-ішими средствами, нападаючи честь єпископа Ортинського, а тим самим честь всего народа, котрий гуртує ся коло греко-католицької церкви. Чи думаєте, що сего вимагає від вас пресвітеріанська місія? Колиб прес-вітеріане дійсно знали про ваші у-личні лайки, вони-б з погордою вам сказали: „You are not worthy to call yourself human beings“. А тоді що з вами стало ся? Чи прийняв би вас хто поміж себе? — Думаю, що ні! Бо і хто ськотів би таке драгте, що гандлює релігією, як жид старими кіньми? На такі поступки можуть здо-рукуєть ся люди безхарактерні з дуже вузькою „brain-box-ою“, лиш такі, як Василь, Щипавка, Довб...

рошно, бо сарака мусів мати аж 24 роки, щоб оженитись з Полькою; ко-ли він був ще „бойом“, то тоді був патріотом. Тепер пресвітеріане па-тріотизму від нього не вимагають, лиш щоб знав добре гавкати на католи-цизм.

Що до анархо-соціально-клерикаль-но-поступово-демократо-пресвітеріан-ина, dominus-а Щипавки, то він звичайно, як „invest“, туди і лізе, де сподієсь щось знайти. Коли жив ще надією, що колись в Р. Н. Союзі ді-стане становиско хоч на половину зі 150 доларової місячної платні, то то-ді описував якихось там мазурок, песиків, пелєхатих гудесів, ба на-віть як вітер граєть ся зі спідничками (чистий натураліст); але коли йому дали пінзати, що Щипавка не компе-тентний на таке достоїнство, якогось собі бажав, він сказав: „Нема хлі-ба, нема отчєнаш, а за се буду щипа-ти“. Та пресвітеріанам тільки бу-де хісна зі щипавки, що було колись Р. Н. Союзом. Він тепер лише то, на що колись плював, (себто на „Со-джуз“ і на пресвітеріан), а підюс на те, що колись вихваляв під небеса. Деж тут характер?

Василь знов, на вигляд дуже ла-гідний чоловічина, грас на пресвіте-рську дуду тому, що має досить лег-кий „джаб“; противно мусів би ужи-ти більше фізичної сили до праці, а часом може і в майнах опинитись. Та біда лиш в тім що гадає, що найліп-ше пропагувати пресвітеріанізм гав-канєм на єпископа, начеб його хотів вісти за одним замахом. Тоді то прес-вітеріанський „вокоман“ зорганізу-вав би капальсько-пресвітеріанську „ма-су“ учивби високо та поступово, як приміром: „єзуїта, капіталіста, анар-хіста, соціаліста; а сеж наука, якої цивілізований сьвіт не учить.

Сі „велитні“ пресвітеріанізму за одним почерком пера вміють змінити цілу американську конституцію; при-міром хотьби таке: учать, що Злучені Держави складають ся з кількох стей-тів; щоб зістати сїтєвом, то потреба 7 років мешкати в Злучених Державах і тим подібні, інші „високі науки“. Коли бідний рабівник: того научать ся, то аж тоді буде озумний і бога-тий. Але вже найбільшу мудрість по-казує „едитор“ тоді, як пише про „ка-толіцкі“ абобони.

Запитаємо, чам він уважає примі-ром таку річ, як проганняє чорта? Чейже він не забув ще, як його сфа-натизованому прихильникови ввійшло, що в його жінку вселяє ся чорт; і ось привів її до пресвітера, щоб вигнав з ньої того чорта. Може він сказав тоді, що се забобона? Ні! Лишень гонив чорта так завзято, що бідняка „blackie“ не мав де дітись, та всту-нувся притомом в него самого; от і причина, чому він так бісить ся.

Та як не біситись лїдерам пресвіте-ріанської „маси“, коли їх парохія скла-даєть ся лиш з кількох морально у-павших відпадків руського народа, або з таких, що лиш для кусника хліба там гуртують ся. І ви думаєте, що довго задержите свій „джаб“ при-такий політиці? Чи наука Христова полягає на гавканю на католиків? Чом ви не гавкали на американців, між котрими була більша половина пресвітеріан, коли вони віддавали послїдну прислугу інженєрови McDo-nald-ови, що був ширим католиком? Ви до сего маєте „too narrow mind“. Але колиб там були Русини, ого! — ви булиб дістали сєйчас „acute in-digestion“, протяглись по „Соджуз“ і булоб вам вічна пам'ять (хоч ви і так вже стягате судорожно своїми мускулами). Ваша доля не поліпшїть ся доти, доки будете годувати людей лайками, доки не зрозумієте науки Христової, котра полягає на любови ближнього. Ісус Христос сказав: „Богі вас хто бє в одно лице, наставте йо-му друге“. Так роблять ті, на котрих ви нападаєте і власне сям показують любови ближнього і знанє науки Хри-стової.

Отсими рядками зовсім не хочу заходити в полєміку з пресвітеріан-ами (на котру вони так лає), лиш ду-маю, що є повинністю кожного чес-ного християнина стати в обороні пра-ви, та плювати в лице лицемі-рам, безхарактерникам, котрі не за-слуговують на слово „джентельмен“, лиш своїми ділами ясно вказують, драгування всяких складок, запомого-

що вони виховані під панським жо-лобом, та перенялись ськономською наукою, від котрої ми аж за море му-сли втікати.

Проч з москвофіло-пресвітеріанами! проч з простацькими лайками!

Так пованє сказати кождий, хто має правдиву Христову релігію в се-рці.

Правдивий християнин.

ДОПИСИ.

3 Woonsocket, R. I.

Дня 4-го марта с. р., в субботу, без всяких оглошень по газетах, відбуло ся перше руське представленє „Ци-ганка красавица“, данє аматорським кружком товариства „Запорожська Січ“ в Woonsocket, R. I.; на се пред-ставленє прибуло досить поважне число гостей, так з самої місцевости як і з поблизьких плейзів. Предста-вленє почало ся о год. 8 вечером, а закінчило ся о годині 10-ій красною деклямацією, (уривок з поезії Т. Шевченка), яку виголосив п. М. Чагарин. Аматори і аматорки виявились зі своїх роль дуже красно. Я зі своєї сторони сердечно дякую, в першій лінії пан-нам аматоркам, як рівнож і панам аматорам, за повеселє невимовні тру-ди і точне ходженє на всі проби. Дальше почувавсь до обовязку зложити сердечну подяку о. В. Довго-вичу, нашому парохови, котрий заняв ся характеристизацією кождої особи. З другої сторони, коли представленє в деім випало не так, як слід, то тут не вина аматорів або режисєра, але в тім, що в нашім Woonsocket нема ані одної галї з відповідною сценою а вже найменше з відповідни-ми декораціями. А однак, будь що будь, довгі оплески давали знати про вдоволенє гостей, а про успіх пред-ставленя найліпше сьвідчить се, що зараз по нїм кілька нових членів вступило до нашого товариства, а заравом і до Р. Н. Союзу.

Хвилюк по представленю забави-лись ще гості і розійшлись спокійно домів.

Уважаю за потрібне подати тут імена осіб, що брали участь в виставі: Семен, зарібник, М. Чагарин; Настя, його жена, А. Живокарта; Степан, їх син, А. Пальчевський; Клявдія, жена судов. урядн., В. Михаловська; Марія, її дочка, К. Квятковська; Во-лодимир, її син, І. Малик; Михась, служачий, С. Лемішка; Роман, учє-ник, А. Чарковський; Іван, уч., М. Бардачевський; Григорій, уч., І. Пра-вур; Николай, уч., В. Копитко; Петро, коняр, І. Копитко; Циган, Й. Лип-ський; Циганка, Т. Литвин; Марта, молода циганка красавица, Р. Макси-мович; малий циганчук, С. Лемішка.

Йосиф Липський.

Честер, Па.

Каже народна пословица: „коли чоловік буде церков, то чорт сєйчас розпинає свос шатро“. Подібної ро-боти підняв ся зрадник своєї народ-ности і віри, кацап, батюшка Кро-хмальний. Бо коли в Честер люди згуртувались в одну родину і трима-ють ся разом як одєн, то запропадець Крохмальний не мав вже хвилюки спокою; коженчє старав ся крадьки, наче хитрий лис, ту згоду поміж людьми розбити. Минувшої неділі прибув тут зі своїми приклонниками, пороздавав коло гр. кат. церкви ого-лошеня, скликаючи людей на віче. Люди думали, що може якраз буде віче в якій народній справі і зійшли ся численно. Аж тут Крохмальний від-разу зачинає свою агітацію: щоби вічє переходили на шизму так, як він пер-ейшов; і то не зволікаючи, бо в про-тивнім разі Платон не дасть йому „рубльоф“. По нїм вискакує гаспа-дїд Лукич собі і зачинає представлю-ватись, що він голий, босий, але шизматик. Призабув бідняка, що то він писав про Йосафата Кунцевича в „Житю Сьвятых“. Люди висьмили їх. Для тих, що то кнутом перехре-щувані, а рублем помазувані, Честер-ці повинніб були на памятку дати гарного прочухана. Честь жєнщинам чєстєрським, що потрафляли так по козацьки справити ся з киришниками. Гонїть перевертнів на сто вітрів, як тільки покажуть ся між вами.

І. К.

в кілька перетєнів. Себастьян не

Взназ нових членів, нотріпри-ступили до Р. Н. Союзу в мі-сяцю лютім 1911 р.

- В. 1. Бродовський Мат., Копиць-кий Ант.
- В. 2. Домбровська Марія, Віль-чацький Дмитрій.
- В. 5. Гуменюк Іван, Угрин Мих.
- В. 6. Крічфалуші Іван.
- В. 7. Тима Анд., Пухир Петро, Петрицький Петро, Сікора Конст., Ткач Мих., Дудик Петро.
- В. 9. Бронєцький Іван.
- В. 14. Риджик Гнат.
- В. 15. Волкович Матро.
- В. 16. Ціпко Мих., Рєдїос Адам, Лєгоцький Стефан, Вєтлий Теодор, Кашляк Яким, Кузловський Виктор.
- В. 21. Адамьяк Яков.
- В. 28. Бурла Семен, Мацюляк Іван, Урбан Василь, Урбан Іван, Гри-цюк Анд., Шпак Іван, Вільй Мих., Бомба Дмитро, Грошевський, Мац Петро, Романік Семен, Лігоцький Іван, Дрізга Лудвік, Бабяк Іван, Ка-ламун Василь.
- В. 29. Доливський Теодор, Ада-мьяк Іван.
- В. 30. Базильвич Дмитрій.
- В. 33. Гавришко Василь.
- В. 37. Сливканич Федор.
- В. 38. Гривняк Афтан, Дичко Ан-дрей.
- В. 39. Тхорик Михайло.
- В. 42. Мельник Михайло, Литви-нич Олекса, Куча Софрон, Михалик Іван.
- В. 46. Папаровський Данило, Шу-фліта Іван, Ярошак Йосиф.
- В. 47. Гусак Іван, Кібань Василь.
- В. 49. Дудак Василь, Прус Йо-сиф.
- В. 53. Козмус Ілько.
- В. 58. Ковтун Іван (стар.), Дацко Гриць, Токорчик Андрій, Майор Анд., Добровський Мих., Ковтун Іван (мол.), Вітїв Лєшко, Завойський Іван, Пи-лип Андрій, Купмедя Іван.
- В. 61. Лукач Анд., Бочко Мих.
- В. 71. Бернадський Станіслав.
- В. 73. Мартиневич Стефан.
- В. 76. Видка Василь.
- В. 83. Маслей Марія, Вахновська Анна.
- В. 85. Паращук Данило, Учанів-ський Йосиф, Рояк Іван.
- В. 90. Ферин Василь.
- В. 92. Рибачок Іван.
- В. 94. Ольшави Станіслав.
- В. 95. Поливчак Шандор, Макар Юрій, Шатковський Томаш, Симов Френк, Зубик Павло.
- В. 96. Пігух Василь, Кульчацький Антоній.
- В. 100. Іванович Анна.
- В. 102. Сенєк Василь, Бітнер Сте-фан, Куєснїр Теодор.
- В. 105. Гайгел Іван.
- В. 106. Гуль Николай, Біскуп Ва-силь, Спорняк Михайло, Яворський Мартин, Шадзінський Антін, Берна-тович Николай, Губач Андрей, Пи-линяк Василь, Вердїй Петро.
- В. 109. Данєч Владислав.
- В. 110. Передільняцький Іван, Пе-лих Стефан, Стап Теодор.
- В. 114. Чоґан Станко, Голубурка Петро.
- В. 116. Судковий Іван, Судкова Марія.
- В. 117. Лажєньський Фаветин, Кароль Николай, Крупцала Іван, Ве-гун Павло.
- В. 119. Газналі Николай, Громок Стан.
- В. 122. Андї Елизабєта, Читра-нич Марія.
- В. 124. Голубовський Гриць.
- В. 126. Ричал Іван, Хомняк Ка-терина.
- В. 130. Гут Юрій, Грес Дємян, Савицький Николай.
- В. 133. Тулиглович Йосиф, Фе-щук Андрей.
- В. 134. Адам Йосиф, Кочєрга Ю-рій.
- В. 141. Поляковський Іван, Но-вицький Дмитро.
- В. 142. Бравинський Домінік, За-бурак Федор.
- В. 143. Вєгєй Николай.
- В. 144. Шкорута Матрина.
- В. 145. Картофель Теодор.
- В. 147. Гривичка Григорій, Малиц-кий Іван, Гайдай Стефан, Віленський Іван, Пастєрняк Йосиф, Дячула Сте-фан.
- В. 148. Лукашик Юрко.
- В. 153. Іванецький Т.

- В. 155. Николишин Лєсь, Мачу-жак Николай.
- В. 161. Йосиф Мальник.
- В. 162. Цап Гриць, Кованка Ма-рія.
- В. 165. Сивик Михайл.
- В. 168. Гузар Николай, Березін-ський Цєприя, Янош Дорко, Михай-ло Водак, Вобєк Михайло.
- В. 169. Бадик Андрей.
- В. 177. Ножак Ізидор.
- В. 180. Млинок Іван, Ковальський Дмитро, Занько Николай.
- В. 184. Франчак Гриць, Бенце Ми-хайло.
- В. 187. Глова Михайло.
- В. 188. Дзюба Іван, Палюляк Юр-ко, Савка Федор.
- В. 196. Вільх Михайло.
- В. 203. Бігуляк Михайло, Чар-вєцький Іван.
- В. 205. Сулік Ілько, Кляптії Гри-горій.
- В. 206. Кравєць Ігнатій.
- В. 207. Мацко Михайло, Яцко Іван.
- В. 208. Адамик Николай.
- В. 209. Червїнський Іван.
- В. 212. Мацко Василь.
- В. 213. Пригода Євгенія, Гас-вський Адам, Яськів Гнат, Борис Ан-дрій.
- В. 215. Маланчук Іван.
- В. 219. Купцман Василь.
- В. 223. Ваплавський Юрій.
- В. 229. Лісний Василь.
- В. 234. Басаман Йосиф, Чєчєль Тома.
- В. 235. Мука Томаш.
- В. 243. Петро Дук.
- В. 245. Галько Василь.
- В. 249. Вєльгош Павел.
- В. 251. Юніч Василь.
- В. 256. Гавай Іван.
- В. 265. Мариняк Михайло, Сєпєта Іван.
- В. 266. Ткач М.
- В. 274. Козма Михайло.
- В. 278. Феціний Іван, Цвєрцко Георгій, Котик Йосиф.
- В. 279. Лазориниш Василь.
- В. 282. Андрусишин Федь, Луци-шин Гринько.
- В. 291. Русин Александєр, Цюпа Андрей.
- В. 292. Вільнський Василь.
- В. 293. Мідля Анна.

РІК ВИДАННЯ ТРЕТИЙ.

Приймаєть ся передплата на 1911 рік

ЛІТЕРАТУРНО-ГРОМАДСЬКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІСЯЧНИК

Українська Хата

Направом журналу: національно-поступо-во-демократичний.

В 1911 р. „Українська Хата“ освєтлю-ватимє можливо повно українське жите з по-гляду національно-культурних потреб Укра-їни і міститимє: белетристику: поезію, опові-даєля, повісті, малюнки, жариси і т. п., статї публіцистичні, а яких обговорюватимуть ся справи українського жита, науки літератури, й мистецтва; статї літературно-критичні, а ха-рактеристикою творів і діяльности наших письменників, особлєво сучасних.

До участі в „Українській Хаті“ запроше-но видатїх українських письменників.

Передплата на 1911 рік на „Українську Хату“ 4 карб. (за кордон 10 карб.), пірєроку 2 карб., окрема книжка 35 коп. (з переказ-кою 40 коп.), можна виплачувати частками по 2 карбованці.

Передплата приймаєть ся в головній кон-торі і редакції журналу: Київ, Бульварно-Будавська 16. Або в „Українській Книгарні“, Безакієвє 8; книгарні „Літературно-Нау-кової“ „Ника“, Вєл. Володимирська 28. У Харкові: „Українській Книгарні“, Рибна 25. В Житомирі: в Книгарні В. Соєніського. В Полтаві: в Книгарні Г. Марковича, Бульв. Котляревського. У Варшаві: в Грєг. Стєпу-ри. Новий Сьвіт 62, к. 26. В Одєсі: в „Укра-їнській Книгарні, Вікняєвська 53. У Катєри-нославї: Книгарня Е. Лєвінської, Проспєкт, дїм Вєбєра.

В Галичині: в відділі редакції і конторі „Українська Хата“, Львів (Lemberg), уляця Замкєла ч. 8. ІІ поверх.

Комплєнти „УКРАЇНСЬКОЇ ХАТИ“ за 1909—10 р.р. продають ся в конторі журналу по 2—4 карбованці.

МИХАЙЛО УГОРЧАК, руський характеризатор

виписує ріжні українські і инші го-стоми на представлєні і характеруєть по низьких цінах. Замовлєня приймаєть по найменше на 8 днів перед представ-лєнєм.

641 E. 11-th St. and 6th Ave. New York

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY

Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand St., Jersey City, N. J.K. KIRCZOW, manager
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.

The largest circulation throughout the
United States, Canada and Europe.
The only advertising medium. Rates
furnished on application.Application for transfer of Second
Class privilege from New York, N. Y.
to Jersey City, N. J. filed at Jersey
City, N. J. Post Office March 30, 1911.

„С В О Б О Д А“

часопис для руського народа в Амери-
ці і орган „Р. Н. Союзу“, виходить що
тижня в четвер і коштує:в Америці на 12 місяців \$2.00
до старого краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців \$1.00

Оплатувати газету треба завжди з гори.

Гроші треба посылати в редієстрован-
ним листі, або через експресовий або
почтовий моні ордер. Моні ордер, то є
грошовий переказ, котрий дістанете від
печатара або агента на експресовім офі-
сі, пішліть на нашу адресу, бо без того
ми не годні гроший дістати.

Адреса:

„SVOBODA“

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Дописи просить ся писати лишень
на одній стороні картки. Дописи, непри-
годні до друку, нищать ся, наколи з гори
не було зазначено, що жадає ся їх звороту
і не було залучено марок на зворот.

В читальні.

Читальники походили ся як зви-
чайно о семій годині вечером і поча-
ли розговори на всілякі біжучі теми.
Найбільше говорили св'язники і учи-
тель, бо мусіли відповідати на різно-
родні питання, якими зашпигували їх
цікаві читальники. Такі розмови тре-
вали годину, а може трохи довше. За-
кінчили їх св'язники слідуною зая-
вою:— Буде вже досить сих розговорів
на нинішній вечір. Що за багато, то
нездорово... Нехай же хто з вас ска-
же яку красну байочку. Ми радо по-
слушаємо таї підімо спаточеньки. Ану-
но, козачки, руки в гору!Зрозуміло ся кількох мужичин, між
ними Павло Голочко. А що він був
із всіх „охотників“ найстарший, то
голова уділив йому голосу. Він опові-
сив слухачам ось таку коротеньку
сміховинку за доктора Всезнай-
ко.Жав собі раз оден бідний селянин,
аа прозивше Рак. Одного разу на-
рубає він дров, повіз до міста двома
волами і продав за 4 корони одному
докторови. Прийшов за грішми, а док-
тор сидить собі за столом. Бачить се-
лянин, як солодко їсть і не доктор,
і заміло йому стало: захотіло ся йому
самому зістати доктором.Постояв селянин, почував ся, а
вкінці набрав відваги і запитав:— Скажіть, ласкавий пане, чи не
міг би й я зістати доктором?— Чому ні — відповів доктор —
то цілком не такко.

— А що мені робити?

— Наперед мусиш собі купити
буквар з закладкою: друге: продай
свій віз і пару волів і купи собі за
тоті гроші гарне убранє та різні зна-
ряди, а по третє, замов собі вивіску
зі словами: „Тут живе доктор Все-
знайко“ і повісь її над своїми дверми.Селянин зробив все, що наредив
йому доктор. Небагом листім украдено
у якогось багатого пана дуже великі
гроші. Хтось доповів тому панови,
що в однім селі живе доктор, котрий
всео знає і тому напевно зуміє по-
казати, де поділи ся украдені гроші.
Не довго думаючи, згатай панвелів запрячи коний і поїхав про-
стенько до того села. Підіхавши до до-
му з вивіскою: „Тут живе доктор Все-
знайко“, запитав ся господаря:— Хто тут доктор Всезнайко?
— То я — відповів господар.
— Коли так, то ідьте зі мною. А
що ви знаєте все, то певно здужає-
те викрити й злодія, що вкрав у ме-
не гроші.— Цесвольте — сказав наш селя-
нин — але ви мусите взяти і мою
жінку Марину; без неї я нікуди не
їду.Пан згодив ся і забрав обох до
повозу. Коли вступили в дім, стіл
був вже накритий, і пан сказав до
доктора:— Чи хочете й ви пообідати з на-
ми?— Чомуб не хотіти — сказав се-
лянин. Тільки я без Марини за стіл
не сяду.От сидять вони за панським сто-
лом. Входить слуга з першим полу-
миском, а селянин торкнув в бік свою
жінку і каже:— Гляди, Марино, ось число пер-
ше.Селянин хотів сказати, що то пер-
ший полумисок, но слуга зрозумів ті
слова інакше і представив собі, що
доктор вказує на него як на першого
злодія, а що так в самій річі було,
то він страшно налякав ся. Повер-
нувши до товаришів, сказав їм:— Пропали ми, брати! Той доктор
справді всео знає. Він сказав, що я
перший злодій.Другому слугі страшно було іти
в столову, але щож мав робити. Як
львте війшов з другим полумиском,
селянин торкнув опять свою жінку
і сказав:

— Марино, ось число друге.

Слугу вкинуло в жар і холод, і він
поспішно війшов зі столової. З тре-
тим лучило ся то саме; а селянин
знова сказав до жінки:

— Марино, от число третє.

— Четвертий слуга праніє полу-
мисок накритий покривкою. От пан
і говорить докторови:— Тепер ви можете показати нам
один примір своєї штуки. Ану-ж від-
гадайте, що є в тім полумиску?Селян поглянув на полумисок і,
не знаючи, як викрутити ся з біди,
сказав:

— Ох, я бідний, бідний Рак!

А в полумиску на щастє була ра-
ки. Як пан тото почув, здивував ся
дуже і закликав:— Но, тепер я вже не сумніваю
ся, що ви відгадасте, хто у мене
вкрав гроші.Слуга страшно налякав ся і зачав
давати знаки докторови, щоби той
війшов за ним в другу кімнату. Се-
лянин догадав ся і війшов. Тут всі
чотири признали ся йому, що то ра-
ки збили гроші у свого пана і що
готові віддати їх все назад та ще й
йому, докторови, дати порядну суму,
коби він лише не видав їх; бо інакше
пропали їх голови! Вони завели його
також на те місце, де сховали укра-
дені гроші.Селянин дуже врадував ся, що до-
відав ся таким способом тайни, вер-
нув у столову і сказав до пана:— А тепер я довідаюсь зі своєї
книжки, де знаходять ся ваші гроші.Тимчасом пятай слуга зайз був
в комині, щоби підслухати, чи доктор
справді знає все. А селянин сів, роз-
вернув свій буквар і став глядати за-
кладки. Але що якось не міг її знай-
ти, то сказав з досадою:

— Таж ти тут; чомуж не вилазиш?

Слуга, що сидів в комині, думав,
що то про него мова, вискочив без
пам'яті зі страху і крикнув до своїх
товаришів:

— Доктор дійсно знає все!

Відтак доктор Всезнайко показав
панови, де лежали його гроші, але не
сказав, хто їх украв. Діставши ці-
мало гроший і від пана і від злодія,
розбогатів і став від тоді знатним чо-
ловіком.СПРАВОЗДАНИЕ КАСОВЕ
РУСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА
ЗА МІСЯЦ ЛЮТИЙ 1911.

Від.	Місцевість	\$	ц.
1	Shamokin, Pa	405	42
2	Mt. Carmel, Pa	85	00
3	Olyphant, Pa	157	90
4	Jersey City, N. J.	68	22
5	Mt. Carmel, Pa	124	00
6	Brownsville, Pa	108	75
7	McAdoo, Pa	231	89
8	Elmira Heights, N. Y.	57	79
9	St. Clair, Pa	166	55
10	Ansonia, Conn.	125	29
11	Waterbury, Conn.	44	25
12	Yonkers, N. Y.	178	35
13	Troy, N. Y.	42	29
14	St. Louis, Mo.	148	19
15	Buffalo, N. Y.	54	47
16	Lansford, Pa	298	00
17	West Pawlet, Vt.	56	25
18	Seymour, Conn.	36	25
20	Jessup, Pa	96	72
21	Mayfield, Pa	22	50
23	Homestead, Pa	100	35
24	Shamokin, Pa	29	97
25	Trauger, Pa	75	44
26	Belle Vernon, Pa	37	00
27	Glen Lyon, Pa	90	76
28	Mahoning Plane, Pa	277	44
29	Rhine, Pa	94	29
30	Breslau, Pa	117	25
31	Eleanor, Pa	42	75
32	Trauger, Pa	65	00
33	Northampton, Pa	298	09
34	Old Forge, Pa	31	25
35	Whitney, Pa	57	50
36	Scottsdale, Pa	55	97
37	Chisholm, Minn.	96	97
38	Auburn, N. Y.	114	50
39	Syracuse, N. Y.	63	22
40	Edwardsville, Pa	84	40
41	Westmoreland, Pa	23	60
42	Passaic, N. J.	110	26
43	Simpson, Pa	28	75
44	Mt. Carmel, Pa	15	00
45	Philadelphia, Pa	28	94
46	Plymouth, Pa	202	50
47	Ambridge, Pa	43	57
48	McKeesport, Pa	132	82
49	Powhatan, W. Va.	25	00
50	Desloge, Mo.	3	75
51	Yatesboro, Pa	66	25
52	Holyoke, Mass.	25	75
53	Pittsburg, Pa	248	83
54	Terryville, Conn.	21	39
55	Carnegie, Pa	126	29
57	Cohoes, N. Y.	38	32
58	Ramey, Pa	112	62
59	Leisenring, Pa	65	57
60	Baltimore, Md.	9	64
61	Dunlo, Pa	144	97
63	Ford City, Pa	99	66
64	Gradatim, Pa	7	50
65	Elizabeth, N. J.	130	94
66	New York, N. Y.	63	07
67	Butler, Pa	20	00
68	Ansonia, Conn.	13	22
69	New York, N. Y.	16	25
70	Jersey City, N. J.	330	45
71	Franklin Furnace, N. J.	25	00
72	Alden Sta., Pa	116	70
73	Providence, R. I.	16	23
74	Granville, N. Y.	22	50
75	Mt. Carmel, Pa	30	00
76	Newark, N. J.	42	50
77	Yorkville, O.	23	22
78	Minersville, Pa	272	44
79	Meyersdale, Pa	25	00
80	Pleasant Valley, Pa	67	50
81	Baltimore, Md.	25	19
82	New Alexandria, Pa	39	25
83	Carnegie, Pa	18	79
84	Canonsburg, Pa.	29	82
85	Hazleton, Pa	214	16
86	Olyphant, Pa.	12	50
87	Lancaster, N. Y.	31	88
88	Tonawanda, N. Y.	11	44
89	Simpson, Pa	18	75
90	Centralia, Pa	52	50
91	McKees Rocks, Pa	39	66
92	Taylor, Pa	77	72
93	Newburgh, O.	21	25
94	New Britain, Conn	61	14
95	Beaver Meadows, Pa	103	79
96	Pittsburg, Pa	79	46
97	Marion Heights, Pa.	22	50
98	Shenandoah, Pa	36	37
99	Wilkes Barre, Pa	138	48
100	McKeesport, Pa	18	76
101	Canonsburg, Pa	8	26
102	Cleveland, O.	117	16
103	Export, Pa	6	75
104	Perth Amboy, N. J.	135	55
105	Nicetown, Pa	32	93
106	Chicago, Ill.	292	20
107	Sayre, Pa	52	38
108	New York, N. Y.	115	22
109	Ellsworth, Pa	51	44
110	Leedsdale, Pa	44	60
111	Allegheny, Pa	24	85
112	Cleveland, O.	24	55
113	New Florence, Pa	64	72
114	Dunmore, Pa.	78	75
115	New Philadelphia, Pa	43	25
116	Chisholm, Minn.	20	57
117	New York, N. Y.	82	08
118	Pittsburg, Pa	16	57
119	Latrobe, Pa	68	75
120	Spangler, Pa	102	13
121	Trenton, N. J.	177	27
122	Trenton, N. J.	95	91
123	Scranton, Pa	32	35
124	Orinod, Pa	52	58
125	Chicago, Ill.	10	61
126	Beaverdale, Pa	49	19
127	Buffalo, N. Y.	69	85
128	Lorain, O.	21	10

Від.	Місцевість	\$	ц.
129	Sykesville, Pa	61	64
130	Pittsburg, Pa	49	00
131	Buffalo, N. Y.	—	—
132	McKeesport, Pa	52	54
133	Newark, N. J.	41	93
134	Ernest, Pa	53	75
135	Smoke Run, Pa	205	25
136	Carnegie, Pa	36	63
137	West Seneca, N. Y.	7	50
138	Philadelphia, Pa	12	88
139	Oil City, Pa	33	75
140	Youngstown, O.	37	50
141	Little Falls, N. Y.	52	18
142	Elizabeth, N. J.	59	42
143	Windber, Pa	52	75
144	New York, N. Y.	12	44
145	Altoona, Pa	25	00
147	Altontown, Pa	94	48
148	California, Pa	30	90
149	West Seneca, N. Y.	18	75
150	Pittsfield, Mass.	17	44
151	Allentown, Pa	8	26
152	Homestead, Pa	62	75
153	Berwick, Pa	103	35
154	Dunmore, Pa	47	35
155	Perth Amboy, N. J.	35	92
156	Sheffield, Pa	23	41
157	Donora, Pa	84	07
159	Herkimer, N. Y.	15	02
160	Jamaica, N. Y.	42	05
161	Tower City, Pa	33	25
162	Scranton, Pa	50	34
164	N. Hadley, Mass.	16	83
165	Chicago, Ill.	86	07
166	Barnsboro, Pa	62	50
167	Cumbola, Pa	38	45
168	Perth Amboy, N. J.	45	03
169	Scranton, Pa	45	64
170	Chauncey, Pa	35	57
171	Pittsburgh, Pa	41	88
172	Fredericktown, Pa	30	00
173	Cleveland, O.	29	47
174	Oxford Furnace, N. J.	47	50
175	Detroit, Mich.	29	51
176	New Burgh, N. Y.	57	75
177	Vegreville, Alta., Can.	12	60
178	Manchester, N. H.	9	13
179	St. Louis, Mo.	108	07
180	Scarbo, W. Va.	35	00
181	Manville, R. I.	4	49
182	Dixonville, Pa.	58	76
183	Sunderland, Mass.	20	72
184	Whiting, Ind.	71	50
185	Hazleton, Pa	65	25
186	McAdoo, Pa	51	97
187	Ford City, Pa	42	23
188	Ginter, Pa	99	14
189	South Fork, Pa	51	79
190	Newark, N. J.	26	48
191	Troy, N. Y.	42	22
192	Herkimer, N. Y.	38	55
193	Red Star, W. Va.	22	50
194	Minneapolis, Min.	40	39
195	Peckskill, N. Y.	23	94
196	Whiting, Ind.	55	00
197	Swoyers, Pa	70	37
198	Port Jervis, N. Y.	34	85
199	Whiting, Ind.	46	78
200	Syracuse, N. Y.	13	45
201	Whippany, N. J.	15	19
202	Auburn, N. Y.	20	99
203	Brooklyn, N. Y.	39	22
204	New York, N. Y.	13	02
205	Emerald, Pa	45	36
206	Woonsocket, R. I.	29	02
207	Jeanette, Pa	82	88
208	Kingston, Pa	68	22
209	Carteret, N. J.	122	07
210	Westchester, N. Y.	18	75
211	Stapleton, N. Y.	18	60
212	Cleveland, O.	29	75
213	Bayonne, N. J.	55	25
214	McKees Rocks, Pa	34	39
215	New York, N. Y.	25	38
216	Hazleton, Pa	55	25
217	Rochester, N. Y.	31	21
218	Youngstown, O.	35	75
219	Bakerton, Pa	71	25
221	Chicago, Ill.	40	89
222	Mahancy City, Pa	116	57
223	Port Buckley, Pa	78	31

КАЛЕНДАР.

ЦВІТЕНЬ

к.ст.	Дні	Руські свята
13	Четвер	Іпатія
14	П'ятн.	Патрії
15	Субота	Тата преп.
16	Неділя	Цвітіння Неділя
17	Понед.	Іосифа преп.
18	Вівтор.	Теодула
19	Середа	Евтихія

НОВИНКИ

ОТСИМ ПОДАЄ СЯ ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, ЩО ПОЧАВШИ З ДНЕМ 1-ГО ЦВІТНЯ С. Р. АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ НАШОЇ ЧАСОПИСИ ЗВУЧИТЬ:

„SVOBODA“

33 Grand St., Jersey City, N. J.

В глибині 750 стій під землею в вуглевій майні Рамсоат, коло Скентон, Па. вибухнув дня 7-го с. м. пожар, якого жертвою впадо опяті кількадесять майнерів. Під пору, а було се ранком, находило ся під землею 75 майнерів. Огонь обняв деревляні підпори, що піддержують стелю в майні і відтяв находячим ся під землею дорогу до виходу. Ледви яких 30 змогло виратувати ся; решта впадо жертвою огню і диму. Як провірено, вина спадає виключно на злочинне недбалство заряду копальні: іменно огонь тривав вже добрих дві години, заки заряд спроміг ся заалармувати працюючих під землею. Але тоді було вже за пізно. Коли-б їх було повідомлено про небезпеку сейчас тоді, коли лиш побачено огонь, були-б всі виратували ся.

Дня 9-го с. м. в місцевості Кроу-Лайк, Н. Й. найдено в стаціоні домі замордованого начальника стації. В заокраєній руці труп держав ще почтовий мішок з грішми, який не вдало ся рабівникови йому видерти. В околиці арештовано одного нігра, раненого кулею, підозрілого о вбивство.

Дня 6-го с. м. віджано до нью-йорського порту, найхав на піску-ву лаву пасажирський корабель „Прінцес Ірене“. На покладі находило ся під пору 1720 пасажерів. Коли всі проби, добути парохід з піску, не повели ся, порішено перевезти усіх пасажерів малими пароходами до Нью-Йорку. Пересадка пасажерів з одного корабля на другий, на повнім морі, коли до того ще воно с сильно збурене, являє ся незвичайно важкою задачею. А однак вона завдяки незвичайному спритови залози вивні удала ся. З кількадесять годинним спізненем усі подорожні ціло і швидко прибули до пристани. По сім, при помочі 6-ох менших пароходів взято ся до добування загрозного великана. І ось нечаяно, мимо противних заперень анатоків, по 83 годинним пробуванню у піску, парохід нечаяно підняв ся і його звернено на глибоку воду. О скільки мож поверховно судити, по причині сеї пригоди не відніс від ніякої шкоди. Його пригнано дня 10-го с. м. до доку в Гобокен і тут, по виладованню набору, оглянувши його, та провірять, чи перебула небезпека не спричинила йому якої шкоди.

Дня 4-го с. м. в полудне зістала відкрита в Вашингтоні надзвичайна сесія конгресу Злучених Держав. Як відомо, покликав її президент в спеціальною ціллю ухвалити торговельний договір з Канадою.

Борбу о осмигодинний день праці, і то борбу на найширші розміри мають почати з днем 1-го мая с. р. залізничні машиністи в цілих Злучених Державах. На дни 2-го с. м. зібрало ся на мітингу в Нью-Йорку 5 тисяч машиністів і пороблено остаточні приготування до генерального страйку, в яким, коли вибухне, возьме участь кількатор тисяч людей.

У нашого полудневого сусіда, се є в Мексику, мимо заперень уряду Діаза, що народ прийняв його реформи з радістю, все таки кишить; що більше, після достовірних вістей повстанє в кождий день заточує ширші круги. Цилий стейт Табаско находить ся в руках повстанців, як рівнож і в стейті Чьяпас суть вони неограниченими панамп. Між народом куртує одностайне бажанє, іменно, щоб Діаз зняв всякої влади. Рівнож і провід-

ники повстаня заявили зовсім рішучо, що без того не може бути і мови про якийсь мир в Мексику. Однак диктатор, який не показує найменшої охоти до сповнення сего народного постулату. І так, як справи виглядають днес, доля Мексика лежить в руках старшого Мадера. Поталанить йому зневолити свого сина до зложеня оружя, усе вийде гаразд. В противнім разі — ніхто днес не може предвидіти, яку судьбу принесе найблизша будучність Мексикови.

В Джемейці, на Лонг Айленд помер 10-го с. м. в 87-ім році життя, Ван Сіклен, який доробив ся салатою і редьківкою кількамільонового майна. Він перший в околиці Нью-Йорку почав їх годувати на велику скалу в теплярнях і продаючи перед сезоном, діставав за них знамениту платню.

„Медісон-Сквер-Гарден“, найбільша сая в Нью-Йорку, зістала оноді продана за суму півчварта міліона доларів. І в найблизшій часі розв'язать, а на сім місці збудують п'ять „шмародрапів“, кождий від 16 до 20 поверхів височини.

В найкоротшій часі місто Шікаго буде мати підводні трамваї. В ріці Шікаго затоплять величезні, сталеві туби, маючі по 41 стій шпирня, 24 стій височини і 2.017 стій довжини. У цих тубах уладять тор, який буде лучити північну сторону міста з бизнесовим осередком. Роботи коло закладаня туб потребують около п'ять місяців.

Інтересна фамілія. В місті Окла-гома живе фермер по імені Скот і має 13 дітей і всі хлопці. Жена його родила їх три рази по трое, а два рази по двоє. Найстарші діти мають по 4 і пів року, а наймолодші по 6 місяців. Родичі молоді ще люди і діти всі здорові. Коли їх рід буде так далі множитись, то в короткій часі їх фамілія буде найчисленнішою на цілім світі.

Американська поліція а хінські грачі. Хінці люблять пристрасно гру в льотерію і справляють з тої причини чимало клопоту американській поліції. Одна англійська часопись подає під тим зглядом цікаві образки з того, що діє ся в Сан Франціско, де Хінці є більше, чим в котрім небудь іншим американським місті. І так по каварнях і по заведенях до прання біля, находить ся в стінах тайні двері, заслонені звичайно якимсь образом. Крізь ті двері дістають ся грачі до тайної комнати, де можуть грати, кілько схочуть, і є певними, що поліція їх там не зловить. Для більшої певности ведуть того рода двері і на улицю, де стоїть уже поставлений грачами чоловік, що остерігає їх про кожну небезпеку. Тож таким поліція зможе дістати ся до середини, в грачів нема вже ніякого сліду. Для того то поліція дуже тяжко приловити винних. Хіба якийсь обіграний або ошуканий заведе поліцію до гральні в час; однак се лучає ся дуже рідко, бо такого грача не припустили би другі грачі в будучній до свого товариства.

В четвер, 30-го марта с. р. цісарським рескриптом розв'язано австрійський парламент у Відні. Безпосередню причиною розв'язаня була обструкція чеських послів проти ухваленя бюджету міністерства війни. З побільшенем австрійської армії і будовою нових воєнних кораблів лучив ся надзвичайний видаток в сумі 525 міліонів корон, що мусіли бути зложені і так вже до краю вичерпаним всякими податками населенням. Повновні вибори до парламенту відбудуть ся дня 13-го червня с. р. на цілім обшарі австрійської імперії.

„Wegier, Polak — dwa bratanki...“ 17-го марта в угорським соймі вніс посол Карло Гусар (з народної партії) наглу інтерпеляцію в справі, що великих сум грошей, які зібрано на потерпівших від катастрофи в Екєріто, доси не розділено, хоч коло сотки людей є в такій нужді, що поміч конечна. Виходить з сеї інтерпеляції, що гроші, зібрані для цих нещасних, опинили ся куди инде — в кишнях тих, що заряджували грішми. Знають, що пословиця „Wegier, Polak — dwa bratanki“ не пусті слова. Потверджують се хочби ноторичні роздачування всяких складок, запомого-

вих фондів, які майже ніколи не доходять до рук голодуючих або погорільців чи навіщених яким иньшим нещастем, але потрапляють в кишнях иньших за потрученєм квот, які йдуть на нагороду всяким виборчим гіснам і хруням...

Не буде потреба геометрів. Генрих Скомпський, інженер лісництва в Тарнові, дістав патент на винайдений ним прилад до міреня поля і роблення рівночасно мап. Сей прилад він назвав „Автометер“. Є він дуже простої будови. До приладу вкладає ся папір і обволить ся його на колесі докола поля. Від разу дістає ся мапу дотичної площі. Сей винахід зробить переворот в мірництві, бо до відміреня ґрунту не потреба вже буде „кільометра“, як наш мужик говорить.

Військова тресура. Яркою ілюстрацією бездушности військової тресури являється подія, про яку доносять з Будапешту: В старій Буді на півнірській площі стояв вночі з неділі на понеділок на варті піонір Леметіч. По півночі переходив попри него фельдфебель Петро Рудольф, вертаючи трохи підпитий з жінокою і донькою до дому. Вояк після своєї військової інструкції крикнув до него: Halt! Wer da? Рудольф не відповів на то, а вояк повторив ще два рази той запит. Коли же Рудольф таки не відповів нічого, вояк змирив ся і стрілив до него, але на щастє куля аробила лиш діру в плаща фельдфебля. Рудольф, котрий тепер отверезів, дав ся пізнати, відвів жінку і доньку до дому і розлучений вернув назад до вартового. Заалармував зараз цілу варту, казав Леметіча зложувати, поставив на його місце иншого вартового, а Леметіча казав прив'язати до дерева. Відтак наказав вартовому, щоб безуслівно стріляв, коли-б Леметіч рушав ся. І дійсно по якімсь часі добачив вартовий, що Леметіч рушав ся, хочаби собі ноги розв'язати. Він стріляв і поцілів Леметіча в саму середину грудий. Боячись фельдфебля, не вважав ся він зійти з варті і аж врана застала патруля Леметіча вже непритомного. Його відставили до військового шпиталю, де він небагом помер. Рудольфа арештовано і відставлено до гарнізонного суду.

Чорт і смерть. В Тренчейн-Шельмецу, на Угорщині одна тамопна жінка дістала з Америки 5.000 корон. Та на почті не хотіли видати їй гроший, а жадали, щоб вона вилогітмувала оя. Жінка звернула ся до віята, щоб він її вилогітмував. Начальник обіцяв їй дати письмевне свідощтво, але аж на другий день. Вночі, в порі нечистих духів, явив ся в жінки чорт враз із смертю і сказав їй, що люципер післяв його по сі гроші, котрі вона дістала від чоловіка з Америки, бо її чоловік родобув ті гроші нечистим способом. Коли вона не схоче видати гроший, то її забере чортова сестра, смерть. Наякана жена приобіцала, а навіть присягла, що гроші віддасть чортови, як лиш відбере з почті. На другий день пішла жінка з свідощтвом від віята на почту. Тут не хотіли таки видати їй гроший, поки не приведе свідків, аж як вона заявила, що гроші і так вже чортові та розповіла подію, яка лучила ся їй вночі, видав їй почтар гроші. Слідуючої ночі в порі нечистих духів, знов явив ся чорт із смертю і жадав гроший. Жінка просила, щоб лишали їй хоч 500 корон, але смерть не хотіла на се згодити ся й жінка віддала їй всі гроші і чорт із смертю пустили ся туди, відки прийшли. Але в дверях заступили їм дорогу жандарми, котрим про цілу ою справу доніс почтар. Жандарми зловили чорта і його сестру, смерть, розібрали їх і розізнали в них самого віята й одного близького його свояка.

Політичний утікч з Росії, Сава Федоренко, якого канадський уряд хотів був видати Росії, виїхав до Каліфорнії для підратування свого здоровля.

Борба з вузем. В бразилійській державі Парана, на колонії Фрата, півов тамошний мешканець Себастьян був польованс. В лісі недалеко його хати напав на него величезний вуз і обвив ся докола него, змиваючи оя в кілька перестів. Себастьян не

увільнити ся від вуза помімо своєї великої сили. З перестрашу почав кричати і на його крик вибігла його жінка (Індіанка), а побачивши свого мужа в так прикрім положенню, не надумуючись, прискочила до борикаючих ся, відтяла вузеви голову і в той спосіб увільнила мужа від неминучої смерті. Себастьян однак лежить хорий, бо вуз так сильно стиснув його, що поломив ребра, а ціле тіло майже чорне від синяків.

В столиці Італії, Римі, 10-го с. м., ранком почуто сильний землетрус. В цілім місті вибухнула паніка. Поки що, не сконстантовано по тій причині ніякої шкоди. І коли в самім місті обійшло ся страхом, то околиці села і місточки значно потерпіли. Усюди слідно страшне спустошенє.

Підпольна робота проти португальської ренубліки. Португальський теперішній уряд отримав повідомленє, що прогнані з краю монархісти приготувають телер заговор проти ренубліки. Та щоб робота їх пішла успішніше, комітет переїс ся до Rio de Janeiro до Бразилії. На чолі монархістів стоїть колишній португальський диктатор Франко. Міністер заграничних справ Магадо відніс ся офіційально до бразилійської поліції з домаганєм, щоб бразилійський уряд не дозволив в своїй державі вести пропаганди проти португальської ренубліки.

Російський уряд про тв'рив Л. Толстого. Російська адміністрація сконфіскувала 3 послідні томи творів славного писателя Толстого, які видала його жена. В тих томах були поміщені три листи до царя. За се графиня Толстой стане перед суд за образу царя і за підбурюванє до повстаня проти теперішнього несправедливого ладу. Нема нігде такого гаразду, як у славного Миколушки. Там і за вмерлого треба відповідати перед властями.

Розширенє жіночих прав в Норвегії. З Норвегії доносять, що тамошня рада міністрів рішила внести в парламенті предложенє, яке даліше розширяє допущенє жіночій до урядових становищ. Після того предложеня жінчини мають доступ до всіх державних урядів з виїмком правительственной ради і духовних, військових, дипломатичних та консулярних становищ. Від 1901р. норвежські жінчини мають доступ до шкільних урядів.

Побожні злодії. В преображенській церкві у Львові, при Краківській вулиці, молилась одної неділі дуже пироська Косач. Втім почула, що хтось витягає їй з кишені хустку. Побожна Євка вхопила злодійку за руку і відобрала гроші, але втім поспіху хустка розв'язалась і гроші висипались на землю. Побожні християни хотіли помочи Євці в вибиранню гроший і як зачали збирати, то з 14 корон зібрали лиш одну корону і кілька сотиків. Євка заприсягла ся, що більше до церкви не піде.

Що край то звичай. Є в азійській Росії країна т. зв. Приморська область, яка лише формально підлягає російським царям, бо в дійсности мешканці сеї країни живуть своїм власним житєм, своїми давними правами. А сеї своєрідні права велими оригінальні. Газардові забави дозволені там лише в часі від 15. листопада до 15. грудня; хто би поважав ся в недозволенім часі „газардові“ забавляти ся, сего чекає кара 20 „крепких“ палок по пятах, але так крепких, що караний „забуває“ не раз дихати. Псалівіших карають за сеї проступок датком в формі двіста кільограмів мяса, або таки живої безрогої. Карами смерті обдаровують з „легкої руки“. Хто приміром „забуває ся“ і украде собовелу шкіру, знаєть такого щастя, що закопують його живцем в землю, або кладають в ріку. Кождий власний дому є обовязаний держати пса-сторожа. Неприхильних „собачого“ роду карають „лозовою кашею“ на татарський спосіб. Але побіч цих варварських звичаєвих прав естують деякі дуже „модерні“ права. Подорожуючий чужинець має скрізь право, в кождій хаті три дні на зармо мешкати, а за кождий слідуючий день оплачувати се лише 40 копійками. Лише за третій день мусить в асплати по-...

Оголошене.

Отсим подасмо до загальної відомости, що дня 20-го цвітня 1911 р. відбуде ся

Величавий Концерт

на дохід Славянського Еміграційного Товариства, в галі Соколів під ч. 525 Е. 72-nd St., New York.

Усіх людей, сприяючих нашому Товариству, запропаємо до участі в тім Концерті, позаяк цілє нашого Товариства єсть помагати так Русинам як і всім иншим славянським емігрантам, прибуваючим до Сполучених Держав. Наше Товариство єсть сполучене з організацією Руського Народний Союзу в Америці.

Ветуп від особи: крісла першорядні 50 цнт; крісла другорядні 35 цнт; крісла треторядні 25 цнт.

КОМІТЕТ.

Що може приключитись до високом достойніцям.

Славний президент Сполучених Держав, Авраам Лінкольн, зайшов був одного разу у Вагінгтоні в якусь сторону міста, де зблукав і даятого відозвав ся до поліцаї, котрого побачив на улиці: Скажіть мені, де я є? Поліцаї гадав, що той чоловік робить собі з ним жарги і відозвав: Маєте честь бути в Сполучених Державах північної Америки. — Ви, здаєсь, не знаєте, з ким говорите. — Ні — відповів поліцаї. — Я президент Злучених Держав. — Нема дурних! — сказав поліцаї. — Ви виглядаєте прецінь як зжита марка почтова. Ідіть собі, звідки прийшли.

Забавна історія приключила ся також давнішому президентови французького сенату Ле Роасови. Він їздив по Італії в супроводі міністра справ внутрішніх Лепера. Коли в Мілані заїхали до готелю, побіг Лепер схолами на гору, щоб подивити ся на комнати, для них призначені. Президент сенату липив ся тмчасом на долині, щоб уважати на пакунок і при тім сказав дверникови, що тамтой другий пан то французький міністер внутрішніх справ. Підчас їх побуту в готелі віддано Леперови як найбільшу почессть, підчас коли на президента сенату ніхто й не дивив ся. Ле Роас був дуже рад з того, бо коли прийшло до заплаати, то Лепер мусів заплатити по 20 франків за день, підчас коли Ле Роасови почислено лиш 5 франків за день; його вваля очевидно за міністерського секретаря.

Надіслане.

Хвальна Редакція „Свободи“!

В числі 14 ім в дня 6-го априля 1911. Хв. редакція „Свободи“ помістила заяву трох парохан нью-йорських (а бувших трестістів перших сьв. Юрія), що они не зрезигновали з уряду трестістів.

На се я заявляю публічно, що они не стали бути урядниками-трестістами з дня 18го марта 1911, понеже они на мітингу трестістів вичрно заявили, що не будуть даліше дієтовати яко урядники. Сю заяву прийняли останні трестісти яко резігнацію і на підставі права стейгу нью-йорського зарядили даліше, що було потрібне.

За слушність мого поступованя, яко предсидателя парохіальної, я беру одьчальність на себе.

о. Николай Підгорецкий, парох.

Неврастезія.

Медицинний журнал, посвячений ліченню нервозних недуг доказує, що близько 75 процент людей в Злучених Державах умирає, по причині недуг нерви.

А однак находимо дуже мале число таких людей, які признають ту недугу за поважну. Ліченє в багатьох случаях є цілковито зле, позаяк слаби і напруженим нервам, мієго подавати лагідні средства дає цілком инші ліка.

Ми-б порадили Вам уживати Трінера Американський Еліксир Гіркого Вина, який є знаменитим ліком на нервозність. По перше, се вино у-правильнить працю органів травлення що сотворюють нову, чисту кров. Та кров відсвіжить Ваші нерви і додасть їм нових сил. Так довго як Ваше травленє є в порядку то цілком не буде нервозні або ослаблені. В усіх недомаганях травлення можемо полягати на Трінері Американським Еліксирі Гіркого Вина. По всіх дугторствах.

Jos. Triner, 1333 39 S. Ashland Ave

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1910—1912:

Понровитель і почетний член Р. Н. С.:
Іх Превосв. Стеф. Сотер Ортинський,
перший руский Епископ в Америці.

Духовний управитель:
о. Мих. Балог, R. 9, Box 3, Butler, Pa.

Председатель:
Дмитро Калітула, McAdoo, Pa.

Місто-председателька:
Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-председатель:
Іван Мартон, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шарптон, 524 Pine and Franklin St., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Константин Поступак, McAdoo, Pa.
Теодозій Касків, Newark, N. J.

Радні:
Іван Глова, Shamokin, Pa.
А. Стефанович, Ambridge, Pa.
Й. Ялечко, Ramey, Pa.
А. Маркевич, New Alexandria, Pa.
В. Левчик, Elizabeth, N. J.
А. Добот, Lansford, Pa.

Організатор:
Ілько Моранець, 1441 Emma Street, Chicago, Ill.

Редатор:
Осип Стеткевич, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Управитель друкарні:
Константин Кирів, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Головна Канцелярія „Р. Нар. Союзу“
находить ся під числом 83 Grand St.,
(у власній гомі) Jersey City, N. J.

ВСТУПАЙТЕ ДО Р. НАР. СОЮЗА!

„Руський Народний Союз“ — приймає членів до 45 літ життя.

Вступне після літ.
Р. Н. Союз платить:

В разі смерті члена кляси „А“ (ціле посмертне) \$1,000.00.

В разі смерті члена кляси „Б“ (половину посмертного) \$500.00.

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А“ \$400.00.

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б“ \$200.00.

Посмертне за діти від \$15.00 до \$300.00.

В разі утрати: а) обох очей, ніг, або рук \$1,000.00, б) одної руки, ноги або ока \$200.00.

Если отец родини в шпиталю божевільних, Союз платить що року родні \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союзу.

ДО ВСІХ ВП. СЕКРЕТАРІВ І ОРГАНІЗАТОРІВ ВІДДІЛІВ Р. Н. СОЮЗА.

Звертаємо отсім увагу ш. Секретарів, щоби не прислали декларацій без вповнення свідчення лікарського, яке знаходиться на другій сторінці декларації, позаяк такі не будуть прийняті. Члени понад 43 літ, мають предложити метрику або який инший доказ свого віку.

Рівнож при вповнюванню декларації просимо на те уважати, щоби на декларації було подано, на яке посмертне член хоче належати, перекреснувши слово ціле або половину посмертне. Секретарі мають уважати, щоби член заявив, якої єсть віри. Не вистарчає сказати, що член єсть Русин або руської віри, бо так ми маємо вже кілька.

Член, котрий не вмів писати, має зробити на декларації пером знак хреста, умюючи писати має підписати се власноручно на обох сторонах декларації.

Місячні справозданя т. є. друки на жовтих картках, як також адреси нових членів просимо виконювати і присилати враз з деклараціями і розметом.

Від Головного Уряду Р. Народного Союзу в Америці.

Ч. 1778 КВІТ \$875.00
на вісімсот сімдесять п'ять доларів, котрі п. Теодор Фрицкий (опікун) отримав як сирітську частку по Михайлі Тилявській, з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.
Вел Вернон, Па. дня 1. цвітня 1911.
Теодор Фрицкий.

Свідки:
Михайло Євчак,
Давид Дудик.
Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Відділ 26.
Алексій Губай, пресе.
Теодор Фрицкий, секр.

Ч. 1738 КВІТ \$400.00
на чотириста доларів, котрі п. Лешко Войтко отримав як посмертну заповітку по жоні Розалії з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.
Газетон, Па. дня 25. марця 1911.
Лешко Войтко.

Свідки:
Миколай Галиць,
Елек Гордічук.
Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Відділ 85.
М. Мардиняк, пресе.,
А. Романчик, секр.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

СКРЕНТОН, ПА. Братство сьв. Володимира, від. 162, повідомляє своїх членів, що мітинг відбуде ся 16 цвітня с. р., о год. 1-й по Службі Божій. Неявивший ся член на свій час, заплатить 1 дол. кари. С. Чолій, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Братство сьв. Володимира, від. 190, подає до загальної відомості що в місяцю північній, маю і червню буде приймати нових членів без вступного до братства, а до Р. Н. Союзу після статута. Мітинги відбуваються що друга субота по першій, в гали п. Бельського, 96 Pa. сідс Стг. Кого интересує довідати ся щось більше про братство, просимо прибути дня 15 цвітня о 8 годині вечер до висше згаданої галі аз місячний мітинг.
М. Данчак, пресе.: П. Винар, кас.
Г. Тінга, секр.

ФРЕДРІКТАВН, ПА. Бр. сьв. Йона Крест. від. 172, подає до відома, що мітинг відбуде ся доперва дня 30-го цвітня по причині, що того дня, коли передочно припадає мітинг, є празник Воскресення після римо-католич. обряду. Неявивший ся член на мітинг заплатить 50 цнт., а урядник 1 дол. кари. — Н. Мадуга, пресе., Т. Скірпан, секр.

БЕРВІК, ПА. Бр. сьв. О. Николая від. 153, подає до відома, що мітинг відбуде ся дня 16-го с. м. Початок точно пів до третої по пол. в гали під церквою. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. а урядник 1 дол. кари. Позамісцеві члени мусять попросити свої зазеглости перед мітингом, бо в протівнім разі зістануть виключені з братства і Р. Н. Союзу. — С. Т. Бекисевич секр. Box 583 Berwick, Pa.

ОБОРН, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ“, від. 283, подає до відомості всім своїм членам, що квартальний мітинг, припадаючий на день 23-го цвітня, з причини Воскресення Христового переносить ся на Неділю провидну т. є. на день 30 цвітня. Длятого звмвась всіх членів членкинь явитись на сей мітинг і врівняти свої зазеглости, бо в протівнім разі зістануть виключені з Товариства і Р. Н. Союзу. На тім мітингу буде приймати ся нових членів до Товариства без вступного. а до Р. Н. С. після статута. Товариші Українці! гуртуйте ся у „Січ“ бо се має вапа. — Яков Миськів кошовий, З. Курочка кас., А. Бурій секр.

БРАВНОВІЛ, ПА. Братство сьв. Петра і Павла повідомляє своїх членів, що звичайний мітинг відбуде ся дня 16. н. ст. цвітня т. є. в Цвітню неділю, о оден тиждень скорше як звичайно, а се з тої причини, що не відбувся мітинг зради на сам левіт.

ходити на мітинги, нехай засилають свої місячні вкладки на адресу секретаря: Ivan Pukov, Box 103, La Belle, Pa. або теж на адресу підписаного председателя: Mich. Kriesfalussy, Gallatin, Pa., Allegheny Co. — Мих. Кривчалупі, пресе.

ЖЕРТВИ НА СТРАЙКЕРІВ В ВЕСТ-МОРЕЛАНД НАВНТІ, ПА.

В числі 13-ім оголошено \$56.27
Від. 229 Р. Н. Союзу в Scranton, Pa. надіслав 10.00
Загальна квота \$66.27
В імені страйкуючих складаю всім ш. жертводателям щире спасибіг.
Д. Канітула, пресе. Р. Н. С.

ЖЕРТВИ НА ФОНД „РІДНОЇ ШКОЛИ“ В ГАЛИЧИНІ.

Оголошено в числі 14-ім \$106.25
Д. Петро Мілян, з Форд Сіті, Па. 4.00
о. Євген Бартош з Форд Сіті, Па. 3.00
В часі парастаса жертвували парохіяне гр. католич. громади з Форд Сіті, Па. 5.05
Разом \$118.30

Спростоване.

В оголошенях жертв, поміщених в 14-ім числі через сшибку з рубриках: „Жертви на Рідну Школу в Галич.“ і „Жертви на читальняний дім в Пеняках“ подано хибно імя жертводателя. Іменно поміщено Н. Мелничук, коли властиво повинно бути Евстахій Озарків. Просить ся після того дотичну ошибку справити.

ЖЕРТВИ НА ЧИТАЛЬНЯНИЙ ДІМ В СЕЛІ ПЕНЯКАХ.

Оголошено в числі 14-ім \$20.15
о. Н. Підгорецький, парох гр. кат. церкви в Нью Йорку 2.00
Разом \$22.15

Жертви на дім товариства гімнастичного „Січ“ в Поздзяхі.

По 1.00 долар. жертвували: І. Дугельський, С. Гуменик, А. Серб, П. Бабек, І. Жорняк, К. Венц, О. Чайка, І. Пашкович, Ю. Пелех; по 50 цент.: К. Гіра, М. Чуба, Т. Яцула, П. Яхімець, Д. Димель, О. Каранько, І. Мильна, І. Біляч, С. Димель; 40 цент.: О. Кузьма; по 25 центів: І. Яновський, А. Яцула, А. Буньо, С. Улян, С. Піх, М. Якимець, А. Фода, П. Головід, М. Піклек, Я. Назар, Г. Олешко, Т. Павлина, С. Малічівський, П. Букса, О. Гріпінск, П. Ружак, Г. Максиміць, К. Наконечний, Д. Павлина, М. Путажня, Г. Марущак і Василь Кметь. — Разом 19 дол. 40 центів.

На вечерку відбувшім ся дня 4-го лютого с. р. зложили добровільними жертвами слідуочі: по 50 цент.: Ів. Осцілавський, С. Стахняк, В. Чіснок, С. Осцілавський, А. Булка, Ю. Сидор, Д. Шилип, М. Осцілавський; по 25 цент.: С. Чіснок, С. Чуба, Д. Чіснок, К. Цамбьяк, С. Петрицька, І. Дугельський, І. Жорняк, Н. Н., С. Ганаско, С. Матейко, М. Станько, М. Малічівський, М. Гарко, Д. Мадай, П. Федак, Ю. Пелех. — Разом 8 доларів.

Зібрано на балю в Брукліні дня 25-го лютого с. р. 3 дол. 50 цент.
Разом \$30.90
Оголошено в ч. 13-ім 116.50
Загальна сума \$147.40

З того розходу було: Пересилка грошей 2 дол. 65 цент. Інший розхід 4 дол. 75 цент. Позіставшу суму в висоті 700 кор. переслано на руки скарбника, Івана Матейко в Поздзяху, пошта Медика, як свідчать повітванє ч. 31.367 фірми „Oliner Brothers“, виставлене дня 2-го цвітня на квоту 142 дол. 65 цент.

Лозір Русини з Нью Йорку
І оповісти! Пошукують здібних і молодих людей до розважальних імпорту. Постійна добра зарплата і відпочинок. По баченні подорожі годиться до Нью-Йорку в 12-го год. особисто або листово до I. STEIN, polish manager, 30 Church St., Room 312. New York, N. Y.

Ноти надіслані до редакції.

„Мече вода з під двора“ пісня на мішаний хор в супроводі фортепяна. Слова Т. Шевченка, Т. музика Я. рославецька. Ціна повної партитури 2 кор. 40 с., голоси по 20 сот. Видає: Музичної Накладні „Торбан“ у Львові, ул. Глубока 25. Дістати можна також по всіх книгарнях. — Від кількох літ щораз збільшаєть ся видавництво „Торбана“ так, що отся композиція є вже 77 числом загальної збірки, побіч композицій на фортепян, до сольового співу, на мужеські хорі і т. д. Сама пісня визначна задля легкого та мелодійного укладу і надаєть ся для всіляких хорів, а до того появилася саме тепер на часі, коли святкуємо пам'ять великого кобзаря, незабутнього Тараса. Для наших хорів вона дуже надаєть ся, тому можна надіятись, що в недовзі почуємо її на концертах і т. п.

Хто не уміє говорити по англійськи
а хотів би мати доброго помічника до науки, нехай купить собі
Русько-Англійський ТЛУМАЧ
Сторін 256. Тверда обкла. Ціна 60 центів. Проти несплати грош в аванс, через мені-ордер або поштовими марками. Висловити у:
Andrew Sawka, P. O. Box 44, Jersey City, N. J.

R. J. GLICK Агента асенураційний від огня.
Офіс знаходиться в WILLIAM Mc. CONNEL BUILDING (15-30)
SHAMOKIN, PA.

Лише 5 центів.
Если обмываєте ся платити по 5 цент. денно, то пришломо вам сейчас на кредит: хороший 14-картанный золотой (goldfilled) краткий годинник о трех часовых оловяною писменною гарнитуру на 20 літ а також гарний запястник в брелочком.
Ціна годинника і запястника в брелочком вписані лише: \$32.00 12-15
Тепер не потребує прислати ані грош, лиш наперед лишити по каталогу в долученій марці на пересилку і відповіди.
GOLD WATCH COMPANY.
D. 5, 2205, 3rd Ave., New York.

Відповідне средство у відповіднім часі.
Несомненно, спати почуває ся під родина добре, однак слабости часто приходять серед ночи. Дитина приріом сильно починає кашляти і з плачем звертаєть до матери, що її болить горло. Лучаєть ся, що хтось в родині серед ночи зісхав захопленій невралгією, або астма не дає комусь спати, справляючи йому терпіня і він борєть ся віддахи. Так можуть мнати цілі години, аки приїде лікар. В таких случаях Pain Expeller є неоцінимим средством.
Держіть сей лік під руками на случай потреби. Се є конечності, щоби запобігти в нагих случаях, аки лікар зможе до вас прийти. Перестудженє не буде небезпечне в наслідок, если узмете скоро Pain Expeller. Сей лік можете купити в усіх аптеках по 25 і 50 центів бутелька. Стережіть ся підроблених ліків і зважуйте увагу на отому вікету. Правдивий Pain Expeller находит ся лиш в таких опакованю.
F. Ad. Richter & Co.
215 Pearl Str. New York City
Ріхтера Congo-пипомни уважуйте неостраивість молудна.

\$25.00 * ШИФКАРТИ ДО КРАЮ * \$25.00
ВАЖНЕ! По причині конкуренції між літнями, можеть від нас відхити до Старого Краю скоро і вигідно на добрих кораблях, відліваючых в місяцю цвітня 13, 27 і май 11-го. Желючи скористати в сей загоді, нехай пришлють за плату 2 долари, щоби ми могли приготувати шиперд місце. — За \$33.00 можеть суботи можеть відхити до Бремен, Гамбурга або Антверпен на експресних кораблях, відхити 7 днів через воду. Ми старємо ся о вигоду пасажирів, аж так само і про їх мучу. По що йти до чужих, котрі Вас не розуміють, коли можете уїхати до нас так, як до свого дому. Живіть по контрах! Если жоваете, щоби наш агент Вас зустріхує на станції, повідоміть нас карткою про свій виїзд, або уїхав в Нью-Йорк, аки скоро приїде до Агенції. Номер нашого телефону є 887 ORCHARD, а наш чоловік скоро приїде до Вас. Хто має замір уїхати до Старого Краю, або справити когось до Америки, нехай уїхати до нас, а ми ручимо, що дістане добру услугу.
Шифкарти зі Старого Краю по 35 доларів!
Порада дармо! Уважуйте ся особисто або листово до:
G. KUNASHEVSKY, 179 East 3rd Str., New York, N. Y.

НА ПІСТ до ЧИТАНЯ!
ВЕЛИКА БІБЛІЯ 1073 сторін друку, мовою чисто українською. Містить: Святе писмо старого і нового завіта, всі книги Моисея, всіх пророків, Евангелія і всі послання Апостолів, дальше родинну літковию в гарній шкіряній обкладинці, надрукованій в золоті. Ціна \$2.50
Письмо сьв. Нового Завіта по руськи і англійськи 786 сторін 86 ц.

ПУТЬ ПАЛОМНИКА (БОГОМОЛЬЦЯ)
із того світа в будучий світ.

обширна 240 сторін, має 37 дуже цікавих образків. Опрана дуже гарно. Она написана ужо 300 літ тому навад, в тепер має її і руський народ. — Книжка дуже корисна для кожного. — Ціна тільки 75 ц.
Розважання о житті Г. Н. І. Христа 20 ц.
Сім слів Ісуса Христа на Хресті, 204 сторін, оправлена 40 ц.
Читання о мучах і смерті Г. Н. І. Христа містить 12 читань, опр. 30 ц.
Життя і смерть Ісуса Христа в 73 образах, гарна книжка \$1.25
Оборона віри 25 ц.
Підстава Христової віри 25 ц.
Учення на неділі і свята цілого року \$1.00
Вечірня на неділі і свята цілого року \$1.00
Збірник молитов, перед кождим образом, асіа 25 65 ц.
Церковні пісні в нотам 40 ц.
Церковні пісні без нот 20 ц.
Читання святоїми 252 сторін 40 ц.
Як Христос приймає єрмиміа 10 ц.

ПРАВОВІРНИЙ КАТОЛИК
наука про се, котра віра правдива 10 ц.
Слово Пради 15 ц.
Серце чоловіка, в образах 15 ц.
Отче наш, в образах 40 ц.
Цвіт в Назарета, сторін 336 50 ц.
Господи, молитвослов, окремо для молодців і дівчат 60 ц.
оправлений в митку шкірку \$1.25
оправлений в правдиву кість олову \$3.50
Молитвенний християнський родинний календарий, якого ще не було, 784 сторін, є в нм 212 різних молитов, акафісти, підтан і во Богослуження цілого року, календар, науки на кожде свято і цілім році а також 37 пісень і 60 образків. Окремо для муци і для неміг, оправлений в олову а футералом \$1.50
оправлений в шаринову шкірку, ооріх золотими \$2.50

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ! ДАРОМ!
Календар „Приятель зоштира“ за 30 цент. і Угода Богослуження на рік 1911 за 16 цент., що замовити за 3 дол. книжок: Календар Народний, „Прогнози“ за 30 цент. що замовити за 3 дол. книжок. Календар великий заповнений і Угода Богослуження за 90 центів що замовити за 5 дол. книжок.

НАША АДРЕСА
„RUSKA KNYHARNIA“
850 Main St. Winnipeg, Man. CANADA.

Послухай! Чи хочеш розвеселити серце і душу до долери?
Ми даємо утїшати Родиними \$30 хороших фотограф „COLUMBIA“ за \$10, а на плату по \$1 тільки.
Шипіть по інформації! По каталогі фотографів, вишланих по писаним, загаріям, книжкам і вишланих найкращіших річчю, залучуючи марку на пересилку до: 14-15
LIBERTY COMMERCIAL Co., Dept. 7.
343 East 9th Str., New York, N. Y.

На податок.

Написав Стефан Хлопів.

У нас бувало ніхто не ходив на варівки! Кожний, що мав при хаті, тим і обходився, але тепер, то так якийсь з кожним днем гірше, тільки тягарів щоденно приростає, що хоч не хоч а мусиш звідкись чогось конче на видатки роздобути. Бо що-ж влі-сн? З тих кілька грядок поля не обженешся, хоч би ти і як був вчепний! А як би так на якого впертого, щоби хотів конче на своїм поставити, то вже знаємо, що з таким бувас! Задоволься ся по вуха, — прийдуть вірители, аліпцують ґрунт і хату, та й конець панованню. А з родиною то вже коротенька справа... Жінка на-мамки, діти порозпихав в службу, а сам до міста. А там він що? Газдувати чей не буде, бо нема на чім, та й нічо він більше не зміє! Один ра-тунок для нею — стати „трагаром“ — попихачем жидівським. Іншої ради нема, а жати якийсь конче треба...

Я там вправді маю два морги, но, то ще яко-такі!... А бачите таки і мені довелось раз заробкувати!... О, бо-ж то і заробок був, заробок! Фі, фі, фі! — та такий собі на пса вроки висконний, що памятають його буду поки життя мого!... А нарав я мені його чоловік таки з того села, навіть трохи якийсь свояк — от той самий, що переходив коло нас. Він десь щось полапав з письма, та туманить людий на всі боки, а нерас то так здорово потрапить надуті, що і найпровор-нійший жид-шахрай не втяв би того! Його звуть „шляхутою“ Станіславом, бо він носить ся так трохи з-панська. Тепер пізнали ся на нім в наших селі, але по інших селах то стоїть ще добре.

Е, та й я би його вже так скоро не послухав, але тоді!... Хто-ж знав, що така худобина а ще свояк так по-трафить чоловіка вивести в поле!...

Та недавно то було, таки того літа.

Я йшов раз з поля і переходив попри його хату. Вже й минав, аж тут за плота хтось мене кличе: — Федьку!

— Гові! — кажу.

Оглянув ся: — А то ви, пане Ста-ніслав! А чого там?

— Ходіть-но сюди, маю до вас діло!

Я приступив ближше него, поздо-ровив ся: — Ну, яке там?

— Та от, знаєте, трафляє ся до-брий заробок, може би ви поїхали?

— Ну, кажіть, який! Та як що здалого а близько, то чому би ні!

— Близько — каже, та так ми-ленько стуляв того губеня, як до хліба з маслом, — дуже близьенько, от таки тут за Хировом! Потягом так мигне, як з бича луснув!... Там по-треба каміня до одної будівлі. Робота легка, до будівлі недалечко, возити ся тачками; від кожного каміня по шістьці; а на день як звивати ся, то можна і двацять разів сбернути. Я нароком прикликав вас до себе, щоби ніхто не чув! А і ви так дуже не розтрубляйте, бо як довідають ся, то готові всі там звалити ся, а я не хо-тів би того!... От вам як свояков, то вже й!.. Но! та прецінь мене зна-єте! А там буде роботи бодай на мі-сяць. І що-ж ви на те?

Я поміркував хвилю і гадаю со-бі: „Гм... Двацять разів денно, то негірше! Може би і поїхати“?

— Ну, говоріть скорше! — наля-гав він на мене, — бо ще нині му-симо поїхати!

— Та! — кажу я, — воно варта дещо заробити, але знаєте... перепра-шаю вас... чи то іно правда?

— Аж то невірний з вас Тома! — скавав таким сердечним голосом, що аж мені жалі було чоловіка, щом йо-го так образив. — Та чей і я якийсь чоловік і розумію, що зле, а що добре! Іхай йому в руки гроші, а він тебе ще циганом зве. Шкода вас, Федьку, шкода!

— Цяйте, цяйте! Я іно так... Хи-ба-ж я вас... Боже!.. Я вам зараз дам знати, перше мушу порадитись з жі-ною.

— Ну, бідіть же, йдіть, порадьте а зараз приходіть, подем разом! — не говоріть нікому, памятайте!

— Ну-ну! та вже-ж я не дитина! — і з тим відійшов я від него.

Я не йшов помалу як звичайно, а біг труськом, а такий вам радий, як ще ніколи. „Ей! — гадаю собі, то-ж то буде йти слінка людям, як я поверну і розкажу їм, кілька за-робав!“ Іном доняв хати, зараз при-кликав жінку:

— Знаєш, що, Євко, приношу то-бі новину!

— Ну, яку-ж там?

— Та так і так, — кажу — така і така річ, трафляє ся добрий заробок! Станіслав райт, десь тут неда-леко возити каміня — від кож-дого по шістьці; а як звивний робіт-ник, то і двацять вивести можна! Не знаю — чи іхати, чи ні! Як радий?

— Вааррта! — відзвас ся жінка. — Та ти хоть на цілий рік запряжи ся, а вози! Та-ж такого зарібу, як сьвіт сьвітом, не так легко подибати! Буде і податок чим заплатити і ку-пити дещо до хати!

— Правда! — скричав я, аж до гори підскачав, — а я у вічійки за-був о податку! Як я йшов в поле, то війт казав, що за дві неділі треба вже нести, а як хто спізнити, то ні-чо не дарують, кажуть фантувати, що під руку попаде і за безцін про-дадуть. А де-ж би я в хаті вистарав ся о гроші!

— А видиш! — каже жінка, — який то пан Станіслав добрий! Не забув на тебе, а так в сам раз дає тобі та-ке велике щастє. Ну, а коли-ж казав прийти?

— Та зараз казав, бо ще нині по-їдемо.

— Ну, йди-ж, йди, аби хто дру-гий не забіг!

Я зараз зібрав ся, зарядив ще, що мають робити при господарстві, по-прашав ся, та вже за поріг, а жінка завертає мене, чи не взяв би я собі хліба.

— Ет, що там, кажу, буду дви-гати ся з тлумочками! Як вже зароб-лю, то куплю свіжого хліба.

Жінка так само гадала, і я знов труськом побіг до Станіслава.

Від него пішли ми вже просто до Перемішля, а за яких півтора годи-ни були на зелізниці, де нас дожи-дало ще кілька таких самих, як і я, звербованих робітників.

Вже пізною ночею приїхали ми до Хирова. Звітам же порядний був кусень дороги до тої будівлі. Я там тоді нічо добре не розібрав, бо було темно. Знаю лише, що запровадили нас до якоїсь шопи і там казали пере-ночувати, а досьвіта вже бути на ногах.

Не розглядаючись довго, де я, ки-нув ся я на якусь купку трісок, та й вже туй-туй мав заснути, аж тут коло мене щось сапнуло. Мацяю — маяке. Певно робітників?

— Чусте, чоловіче, ви звідки?

— Та звідти і звідти, таки сусіда! — повідав він.

— Ви також на заробок?

— А-я! Та звербували нас тут бо-гато, але всіх чомусь аж в ночі по-спроваджували!

— Нав чому? — питаю ся.

— А хто його там знає! — відпо-вів вже зовсім сонний.

Я і сам втомлений не допитував його більше, підсунув кулак під го-лову і заснув як камінь.

Пробудив мене зі сну переразли-вий крик Станіслава.

— Вставай-ай!

Всі заворушилися, як пчоли в ули-ю; стали збирати ся, а за хвилюк стояли вже перед попою.

— От тоті каміня будете возити, там до будівлі! — каже такий самий обдертий, як той наш Станіслав.

— Де? де? — спитав на переді стоячий робітник.

— А он там на той горбочок. Не бачите?

— То се в тебе горбочок? А ско-нав би ти, злодюго!

Всі ми відразу зрозуміли, що нас ошукали препогано. Перед нами ле-жала копиця величезних каміньків, що треба двох добрих хлопів, аби всадити одного на тачки, а і то зі страхом, щоби тачки не погаратали ся; а будівля геть аж на горі і то добрих троє стай до неї.

— Но, заробиш, Федюню, по-оряд-ний крайдар, нема що казати!

— Гей, люди! — крикнув якийсь

здоровезний газда, — що ви тут бу-дете стояти! Ходіть геть звідти! Най собі сам возить по шістьці коли такий мудрагель! Що він нас буде обига-нював! А що то ми в него, фатлюха, чи що? Та волин один з другим го-рілиць під деревом вилежати, ніж тут за дві шістьки свос здоров'я тратити!

— Та правду каже! — загуділи усі гуртом.

Підприємце, видячи з далека, що на щось злого заносить ся, приступив до людей і спитав облесно:

— А що ви, люденькове? Що то такого стало ся? Чому не йдете до роботи?

— А хіба-ж я влі! — відповів той самий хлоп, — щоби так тяжко га-рував? А це за що? За ті пєсі гро-ші? Та то сьміх, не заробок! Та-ж я більше не вивезу на день як два ка-мені, а і то з трудом. І за ті нуж-денні дві шістьчини ви хочете робіт-ників? Тепер на великім дні? Фе! встид, ганьба! Та хто таке вигадав!

— Ну, голя, тихо, чого так роз-тиркотав ся? — заціпковував вже гнів-ний підприємець, а кожде слово аж піддав кризь зуби, — та ми якось по-годимо ся, тільки помалу, потиху, по людськи!... Якось то буде!... От дам вам по п'ятнацять крайдарів від каменя, та й згода! Ну, не добре кажу?

— О, ні! нема дурних! — закри-чали всі, — того ніколи не буде! Ми вам самі дамо по двацять, возіть ви! Попробуйте і ви трохи, а певно, що будете потому инакше говорити!

— Ну, а яке буде? — гукнув за-ціпенний підприємець.

— Ані по три шістьки не буде! Дасьте по шість шістьок, то лишимось, а ні, то йдемо!

— То йдіть на чотири вітри! — за-кукурічав ся підприємець! — О, ро-бітники!... Не видали їх!... Добре би я вийшов, якби вам давав по шість шістьок!

— Не хочете, ваша воля! — ска-зав якийсь робітник. — Запряжіть ся самі до тачок та возіть! Закоштуйте і ви трохи того щастя! А на другий раз людий не дуріть, не кенкуйте з них, бо як вони знов з вас покеш-кують, то буде біда! Ану, хлопів, чого стоїте? Ходіть!

— Ходім! — відгукнулись другі і ціла ватага людий відійшла від ка-міня, одні посміхуючись, а другі проклинаючи заїдаченого підпри-ємця.

— Ну, а що-ж зі мною? — міркую собі. Ані взад ані вперед. Та добре їм бунтувати ся, як вони з близьких сіл, а хоть і з дальших, то мають бо-дай хліб на дорогу! А я, ані хліба, ані крайцара при душі, голий як сьвя-тий турецький! Що тут чинити мені нещасливому? Вертатись нема о чім! Возити каменюки, аж ляк збирає!... Крути-верти, треба загинути, ще дещо на чужині! Хотів а бодай того злодю-гу, Станіслава, побачити, можеби той вартував, та де-що поживив!... Ага; анік десь як камфора, ані сльду по нїм... Га, нема іншої ради, як ви-вести бодай одну каменюку; буде хоть на хліб, та й з тим вертати до-мів!... Вже що буде, то буде! Сумом та плачем же поправиш долі!...

Взяв я тоді тачки, таке тяжке як який трам; під'їхав під тоті каміня, таї пробую звалити. Ага!... Ані йому снити ся рушитись! Пробую підва-жити, ані суди Боже!... Патик хруп-нув, а камінь троха не поломив мені ніг!... Мало-м тоді не розплакав ся... Сьвіте ти мій гіркий, щож тут тепер буде? І станув над тим камінєм і ду-маю і проклинаю і сам вже не знаю, що зробити з собою... Десь в таких випадках геть чоловік стратить ро-зум!

Стою так, стою, аж на щастє на-дійшов якийсь господар, я попросив його, а той поміг звалити трама до тачок. Підняв я тачки, а шнури як не вріжуть ся в рамена, том такий сердечний почув біль, щом гадав, що буду землю гризти! Понакладав я ли-стя та пматя під шнури і тоді якось вже легше було, але що кілька кро-ків мусів спочивати, аж ледви упорав ся з тяжкою бідою коло полудня.

Але як я там тоту каменюку зва-лив, то-м так зрадів, як мала дитина. Зараз пішов до того велебного пана підприємця той дав мені шістьку,

купив за те хліба, розпитав в людий дорогу тай гайда до хати!

Но, та йшло ся ще яко-так, до-ки був хліб, таї переночували ще добрі люди, але другого дня то-м га-дав, що вже зі мною буде „капут“! Тут сонце пече, аж піт цюрком лє ся, тут нема хліба, а як ще подумав, що то там в хаті буде, що жінка скаже, то такий мене обгорнув жалі, що-м туй-туй не звернув ся. Но, жінка, то на те вона жінка, то в хаті, все піде потиху! Але люди?... Таж вони як мене возмуть на язика, то не буде мож з хати ані носа на сьвіт показати!... Ну, а де-ж на податок возмуть, та-ж я іно тут ішов по те? Ох! не можете собі предста-вити того, в яких я був тарапатах! Але що-ж? Треба перетерпіти! До-свід всього навчить!...

Вже геть було з полудня, а я ще йшов і то натоща, а в жолудку так там муляло, так гризло та стисало, що мало не промовило їсти.

Йшов я ще трохи, йшов, а даль-ше не вміг. Вже що буде, то буде, тут ніхто мен не знає, треба піти в село за жебрачим хлібом!...

Ну, не треба вам казати, як там мене приймали! Звичайно як вол-цюгу! Одні ганьбили та насварили, а були і такі, що і ломаку підіймали на мене, але якось я там узбирав трохи хлібонька і з тяжкою бідою до-плів ся третого дня до хати.

Жінка як мене побачила, то аж в долоні сплеснула. Відразу небога зрозуміла, що стало ся.

— А ти що, Федьку? Вже з ро-боти? Ти де був, такий знищений та обдертий?... Ох, падоньку-ж ти мій нещасливий! Остатню коровоньку воз-муть за податок!...

— Тихо, Євко! — кажу я до неї, — вже другий раз не дам ся на гачок зловити! Пропало!... Що було, то бу-ло!... — та й розказав їй цілу історію.

Що там вже дальше з того бу-ло, то най між нами лишать ся.

Але з людьми? Ще я не вєспів прийти, а вже ціле село о сїм знало. Майже цілі два тижні, а і тепер ще, але вже зрідка, все мені цюкало тим заробком. Перейде хто коло мене, то все поздоровить:

— А що, Федьку, багато в чужи-ні заробив? Або: — Заплатив пода-ток? га?

А мені, знаєте, залічували корову за податок, таки так, як жінка була сказала.

Я там вже не відзвас ся до ні-кого, бо що-ж? Бити ся чейже не буду, але собі добре тото все кмі-тував. Пождіть-но ви, мудрагеліки, коли-сь і на вас таке зайде, а тоді і я дам волю моїм посмішкам!...

І що гадаєте, що не посміяв ся з них? Посміяв ся, ще і як! А зна-єте коли? Та от тепер недавно, як повернули з зарібків з Румунії, то так, вважаєте, пореготав ся з них здорово, аж за боки брав ся!

Квіти - дівчата.

Мов цвіти, дівчата цвітуть, Не довго їх сяє краса, — Іх вітри холодні подмуть, Погасне їх блиск, мов роса.

Не довго очіці горять, А швидко тьмарять ся од сліз, Не довго їх ольви бренья, Не довго витяють їх скрізь.

Од зради затужать вони, І руки опустять в журбі, Ім вдарує не буде весні, — Зівануть квіткі голубі.

Затоптані в бруді на вік, Осміяні в крамїх чутті, Не найдуть на гореньку лік, І будуть німими в житті.

Згадають минуле не раз, Та гірше ще зробить ся їм, Не вернуть загублений час, Е 60 Зівануть в стражданні гіркім.

Олекса Коваленко.

Стань і читай.

Прекорний гарантований вигарок, ма-шина до писаня, револьвер, бритва, самогорта-ча бритва, музичний і дамський лавіуток до вигарка, брелок, браніоцета, фанка, сплн-ки до мавпетів, 6 шилок, 6 монети, 6 локон, фонтанчик перо, шпилька до краватки, пудра-рес, туалетерка, шпінка і книжки понад 150 річній, 2 в разі усього понад 200 річній, мож-ливу часописаня в доларі і лєна даком потріб-ним — виплює в тому ж часі до 100 річній \$2.00. Але тепер є приславляти ані домага-ти шпінки, ані лєна іх побачили і наді-шлуть 4 цента маркам на адресу:

KANEGI SUP. CO. 19-13 107 W. 27th ST. D. S. NEW YORK.

Веселий кутик.

Ходіть тепер так.

Розказують, що жадне подруже так добре не жило, як Адам і Ева.

Кажуть, що наш праотець люльки не курив, коршму оминав на пів милі, в скваєра ані в суді за цілий свій довезний вік не був ні разу; з сусідами жив в згоді, аа жінками та дівчатами не заглядав, в карти не любив грати, до уряду не пхав ся, не любив на окаянях зачинати сварки, словом — був громадянином дуже чес-ним; таких тепер не багато.

Тай Ева, кажуть, була жінка, який мало. Про свого чоловіка завжди го-ворила, що краших від него нема в цілім місті. Судити других не лю-била, з сусідами не сварилась, про убрания, капелюхи мало дбала, — вона казала, що не людина дїя одежі, але одежа для людини; Адамови не доко-рjala, що мовляв тамтой чоловік ліп-ше дбас про жінку, як ти про мене.

Обое загалом по пінніках та балах не дуже волочили ся, дітий дружили без горівки, жебраків спомагали!...

І скажіть: чомуб нам не брати чих приміру?

Добра наука.

Оден грецький учений, прийшов-ши над берег ріки, хотів перебратись на другу сторону, а не маючи гротий, приобідав перевізників уділити ду-же розумну науку, если його переве-зе через ріку. Перевізник згодив ся. На другій стороні учений каже до перевізника:

— Памятай, щоби ся нікого не пе-ревозив даром так як мене, бо не бу-деш міг вижити.

Же годеи чекаши.

Юрко Сметана, вибираючи ся зі своєю родиною до Америки, хотів взяти з собою свого наймитка, Ни-липа.

— А я не поїду тай вже! — каже Пилип.

— Та чому? — питає газда Юрко.

— Вчєра Абрамом, як купував штіпну, то казав, що коли у нас по-лудне, то в Америці доперва 6 годи-на рано.

— Ну, то що?

— А я, що, а хтож годеи до по-луденку так довго чекати?

Жаке абсолютно.

Заскаржив сусід сусіда за таке: — Він поживив в мене горнець, збив і не віддав.

Отже судія питає оскарженого:

— Ти поживав в него горшка?

— Ні, відповідає той.

— Ти збив його горнець?

— Ні, горнець вже був збитий.

— Таж йому не віддав горшка?

— Ні, прошу ясного суду. Най-перше, що я горшка не поживав,

друге, що горнець вже був збитий, а третє, що я йому горнець віддав. Се я кажу вам абсолютно.

Рідний край

Часопис громадськї літературна, в малю-нках: типи, портрети, краєвиди, будинки, узори і т. ин.

5-й РІН ВИДАННЯ.

„Рідний Край“ містять: статі про громадськї справи, звістки в житті на Україні й в и-нших сторонах, оповідання, пєси для театру, вірші, відомості господарськї, звістки про українськї книжки, про театр і инше м-стєтєво, дописи, оповістки.

Нові умови: р. чиник 1910—11 року виходи-тиме від 1 декабря (студня) 1910 р. по 1 декабря 1911 р. Часопис виходитиме тричі на місяць, — 1, 10 і 20-го кожного місяця, з місячними додатком.

„Молода Україна“

(єдина українська часопись для дітей), в ма-люнках; містять оповідання, вірші, відомос-ті з світованія, казки, загадки, сміховники і т. в. Ціна „Рідн. Краю“ з „Молодою У-раїною“ — 4 р. на рік, 2 р. на півроку. „Мол. Україна“ окремє від „Рідн. Краю“ — (12 шитків на рік) — 2 р. на рік і 1 р. на півроку. „Рідн. Край“ без „Молодої України“ — 3 р. Ціна обох часописей за границю — на 1 руб. дорожче.

Ціна за оповістки: 20 коп. за стрічку. Окремє чєсло „Рідного Краю“ — 12 копійок. Адреса обох часописей: Київ, Благослов-ська ул. ч. 101. № 4.

Редатори: О. Бєсєч (Одеса) і т. ин.

Жа сьбыва! ДАРОМ! Жа сьбыва!

**Фонограф в рекордани
за малу прислугу для
нас.**

Читаєте уважно, аби надиктовані
окази́ли́ Вам дістати сей гар-
ний в залізкоє трубно і чудово гра-
ючий фонограф, котрий в пошті
шторі коштує \$12.00. Шлимо Вам
за \$3.75 найліпшого ирасного тютю-
ну 25 пуделок в ціні 15 центів штука
і хочемо, щобсіма при омазї відгородили по пару пуделок сего тютю-
ну своїм викасним. Там скосбом отримате назад \$8.75, а за фак-
тигу дістанете фонограф за дармо. Приймаїть 50 центів марнани, а реш-
ту доплатите при відборі тютюну і фонографу. Хто пішло в сер-
\$3.75, одержать додатково сиче більше рекордіа.

Певність Ваших грошей гарантуємо хранит. кассією \$2,000.00.

RUSSIAN TOBACCO CO., 343 E. 8 Str., New York, N. Y.